

V 48925

**การศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร
ฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร**

**THE STATE AND PROBLEMS OF DECISION MAKING PROCESS
OF EDUCATIONAL DISTRICT OFFICER IN BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION**

**วิทยานิพนธ์
ของ
นางวัลลภา จันทา**

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัน เดือน ปี..... 27 ส.ย. 2548
เลขทะเบียน..... 00197574
เลขเรียกหนังสือ..... 341.2
7448 0
2547

**เสนอต่อสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

พ.ศ. 2547

ISBN 974-373-343-4

ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร.พิพัฒน์ มณีโชติ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์ ลิ้มบริบูรณ์ และนายไพรัช อรรถกามานนท์ กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาด้วยดี และแนะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดระยะเวลาในการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อินทรีา บุญยาทร กรรมการ และดร.เปรมสุริย์ เชื้อมทอง กรรมการและเลขานุการ ที่ให้คำแนะนำและให้ข้อคิดเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ นางสาวอัปสร พุกสานนท์ นายไพโรจน์ โตเทศ นายธีระยุทธ เหล่าพาณิชย์ นางศิริวรรณ จันทน์กะพ้อ และนางสาวมนทิรา สังขะรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้มีความถูกต้อง เทียบตรง และครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานเขต ตลอดจนผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขตต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง และรวบรวมส่งคืนครบถ้วนทุกฉบับ

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณพี่ชาย ดร.ดิเรก ศรีสุโข และขอขอบใจ บุตร - ธิดา นางสาวทุติมณฑน์ - นายศรัณย์ พลอยแสงี่ยมพงษ์ ตลอดจนนายดำรง บุญชมศุภชัย ที่ให้ข้อคิด คำแนะนำช่วยเหลือในขณะดำเนินการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบคุณค่า และคุณประโยชน์ที่พึงได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณของบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

นางวัลลภา จันทา

การศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร

THE STATE AND PROBLEMS OF DECISION MAKING PROCESS OF EDUCATIONAL DISTRICT
OFFICER IN BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

บทคัดย่อ
ของ
นางวัลลภา จันทา

เสนอต่อสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2547

วัลลภา จันทา. (2547) การศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. คณะกรรมการควบคุม ดร.ทิวดี มณีโชติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภรณ์ ลิ้มบุญรัตน์ นายไพรัช อรรถกามานนท์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร รวมทั้งเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารฝ่ายการศึกษา จำนวน 80 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารมีสภาพของกระบวนการตัดสินใจในภาพรวมและแต่ละขั้นตอน ในระดับมาก และมีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจในภาพรวมในระดับน้อย ยกเว้น การตัดสินใจในขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหา และขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร ที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน ทำให้ทราบว่า ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจสูงกว่า และมีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจน้อยกว่า ศึกษาธิการเขต อีกทั้งผู้บริหารชาย มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจสูงกว่าผู้บริหารหญิง แต่เพศไม่มีผลต่อปัญหาของกระบวนการตัดสินใจ ในขณะที่วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารก็ไม่มีผลต่อสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจแต่อย่างใด

THE STATE AND PROBLEMS OF DECISION MAKING PROCESS OF EDUCATIONAL
DISTRICT OFFICER IN BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

AN ABSTRACT

BY

MRS. WALAPHA CHANTHA

Presented in partial fulfillment of the requirements

For the Master of Education program in Educational Administration

At Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya

2004

WALAPHA CHANTHA (2004) : THE STATE AND PROBLEMS OF DECISION MAKING
 PROCESS OF EDUCATIONAL DISTRICT OFFICER IN BANGKOK
 METROPOLITAN ADMINISTRATION, BANGKOK : GRADUATE SCHOOL,
 RAJABHAT INSTITUTE BANSOMDEJ CHAO PRAYA, ADVISOR COMMITTEE :
 DR.TIWAT MANEECHOTE; ASST. Prof. SUPURN LIMBORIBOON; MR.PHAIRAT
 ATTHAKAMANON

The objective of this research is to study the state and problems of decision making process of educational administrators in the offices of Districts of Bangkok Metropolis and compare them according to of their rank, sex, education qualification, completed field of education and experience of administration. The sampling group used for study were eighty educational administrators. The statistics used for data analysis was mean, standard deviation, testing hypothesis with t - test and One way ANOVA.

The findings of the study revealed the following :

From the result of research, it was found that the state of educational administrators' decision making process in all aspects and at each step was at higher level but the problems in all aspects were at lower level except the step of seeking the information of problems and the step of assessing the information of the decision making process where educational administrators had got the problems at medium level. When the comparison of the state and problems of educational administrators' decision making process was made on the base of rank, sex, educational qualification, completed field of education and experience of administration, it was known that the state of decision making process of the assistant education officer was higher but their problems of decision making process were lower than the education officer. The state of decision making process of male administrators were higher than those of female administrators. However, the sex had no influence on the problems of the decision making process. The educational qualification, completed field of education and administrative experience of the educational administrators had no effect on the state and problems of the decision making process.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ท-ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง-จ
สารบัญ.....	ฉ-ช
สารบัญตาราง.....	ช-ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
สภาพการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	8
ความหมายของการตัดสินใจ.....	15
ความสำคัญของการตัดสินใจ.....	16
ประเภทของการตัดสินใจ.....	17
กระบวนการของการตัดสินใจ.....	18
ปัญหาการตัดสินใจ.....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
งานวิจัยในประเทศ.....	30
งานวิจัยต่างประเทศ.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 34
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 34
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 36
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 36
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 39
	เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล..... 39
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 39
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 57
	วิธีดำเนินการวิจัย..... 57
	สรุปผลการวิจัย..... 58
	อภิปรายผลการวิจัย..... 59
	ข้อเสนอแนะ..... 62
	บรรณานุกรม..... 63
	ภาคผนวก
	รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ..... 69
	แบบสอบถาม..... 77
	ประวัติย่อผู้วิจัย..... 78

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน (n = 80)...	40
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และระดับปัญหาของสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและแต่ละขั้นตอน (n = 80).....	41
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหา (n = 80).....	42
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร (n = 80).....	43
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการกำหนดทางเลือก (n = 80).....	44
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (n = 80).....	45
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ (n = 80).....	46
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหา (n = 80).....	47
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร (n = 80).....	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการกำหนดทางเลือก (n = 80)..... 49
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (n = 80)..... 50
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ (n = 80)..... 51
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของ สภาพของ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง (n = 80)..... 52
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของสภาพของ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ (n = 80)..... 52
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของสภาพของ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา (n = 80)..... 53
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่จบสาขาการ ศึกษาต่างกัน 3 กลุ่มคือ ไม่จบ จบปริญญาตรีและจบปริญญาโท ด้านการบริหาร (n = 80)..... 53
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตามสภาพของกระบวนการตัดสินใจของ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ใน การบริหารงานต่างกัน 3 กลุ่มคือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี (n = 80) 54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของปัญหาของ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ($n = 80$).....	54
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของปัญหาของ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ($n = 80$).....	55
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของปัญหาของ กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ($n = 80$).....	55
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่จบสาขาการศึกษา ต่างกัน 3 กลุ่มคือ ไม่จบ จบปริญญาตรี และจบปริญญาโทด้านการบริหารการศึกษา ($n = 80$).....	56
22	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตามปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ ในการบริหารงานต่างกัน 3 กลุ่มคือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ($n = 80$)	56

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ภาพแสดงการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	9
2	ภาพแสดงการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานการศึกษา.....	10
3	ภาพแสดงส่วนราชการของสำนักงานเขต.....	11
4	ภาพแสดงโครงสร้างกลุ่มสำนักงานเขต.....	12
5	ภาพแสดงประมวลกระบวนการตัดสินใจ.....	23

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานองค์กรที่มีความซับซ้อนมาก ๆ จะอยู่ในสถานการณ์ที่ผันแปรตลอดเวลา เพราะต้องตัดสินใจด้วยความรวดเร็วฉับไวและมีความเสี่ยงสูง ดังนั้น การบริหารงานจึงต้องมีการปฏิบัติตามกระบวนการหลายขั้นตอน ขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อกระบวนการบริหาร ก็คือการตัดสินใจ การตัดสินใจเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารจะเป็นผู้ที่นำการตัดสินใจต่าง ๆ ภายในองค์กร หากมีการตัดสินใจที่ดีถูกต้องในทุกหน่วยและทุกจุดของงานแล้ว การบริหารก็จะเป็นไปอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ (อัญชลี โพธิ์ทอง และคณะ 2543 : 36) โดยรวมไปถึงความสามารถที่จะตัดสินใจได้อย่างถูกต้องตามกาลและเป็นการวินิจฉัยสั่งการที่มีประสิทธิภาพ (ปราชญา กล้าผจญ และคณะ 2541 : 120/1) ซึ่งสอดคล้องกับ เกริก วัยคณานนท์ (2545 : 114) ว่า การตัดสินใจสั่งการเป็นหัวใจของกระบวนการบริหาร คนส่วนมากเข้าใจว่าการลงมือกระทำสำคัญกว่าสิ่งใด แต่ความจริงแล้วการตัดสินใจก่อนการกระทำมีความสำคัญที่สุด เพราะการกระทำเป็นผลตามหลังการตัดสินใจ

ในวงการบริหารการศึกษานั้น นักการศึกษาถือว่า การตัดสินใจของคณะกรรมการที่ดำเนินการด้านการศึกษา ไม่ว่าสังกัดหน่วยงานใดหรือระดับใด ตลอดจนผู้บริหารล้วนมีส่วนกระทบกระเทือนและมีความสำคัญต่อระบบการศึกษาอยู่เสมอ ดังที่ เรย์โนลด์ (Reynold 1997 อ้างถึงใน มัย สุขเอี่ยม 2546 : 19 – 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากบุคคลหลายฝ่ายจะมีผลดีกว่าการตัดสินใจโดยลำพัง เพราะการบริหารไม่ได้อาศัยคนใดคนหนึ่งตัดสินใจ แต่ผู้ปฏิบัติจะต้องแก้ไขปัญหาเอง และแต่ละปัญหาที่เกิดขึ้นมีความแตกต่างกัน โดยต้องใช้คนที่มีลักษณะหลากหลายเพราะทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกัน (กิตติมาพร ชูโชติ 2544 : 42) และการตัดสินใจของผู้บริหารที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งตามแนวคิดเกี่ยวกับมนุษย์ของ เริงชีย หมิ่นชนะ (2546 : 87) คือ ต้องมีความเคารพในการตัดสินใจของแต่ละบุคคลด้วย จึงเห็นได้ว่า การตัดสินใจเป็นได้ทั้งจุดเริ่มต้นของความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร

ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารงานของฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จะประสานงานเกี่ยวข้องกับโรงเรียนในสังกัด ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาจึงมีภารกิจสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ

งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ภารกิจทั้ง 6 ด้านนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโดยตรง และเป็นหัวใจของการบริหารงานการศึกษา การตัดสินใจสั่งการงานทั้ง 6 ด้านนี้ ต้องสอดคล้องกัน โดยให้ความสำคัญต่อทุกงานเท่าเทียมกันทุกด้านอย่างเหมาะสม

ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่บริหารงานทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ เรื่อง ให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายของทางราชการ แต่การบริหารงานบางครั้งอาจจะล่าช้า บกพร่อง และดำเนินการไม่ทันภายในกำหนด เพราะนโยบายของผู้บริหารในกรุงเทพมหานคร สำนักงานการศึกษา และหน่วยงานอื่น จะสั่งการให้ดำเนินการโดยด่วนหรือทันทีที่ได้รับนโยบาย ซึ่งตรงจุดนี้ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาต้องตัดสินใจด้วยความฉับไวจึงอาจจะไม่ได้ศึกษาข้อมูล ระเบียบ รายละเอียด และตรวจสอบความถูกต้องเสียก่อน เป็นเหตุให้พบข้อบกพร่องผิดพลาดต้องแก้ไขและดำเนินการไม่ทันกำหนดอยู่บ่อยครั้ง ฉะนั้น กระบวนการตัดสินใจจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้บริหารฝ่ายการศึกษามากที่สุดที่ผู้บริหารจะนำกระบวนการตัดสินใจมาใช้ในการบริหารงานในทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ เรื่อง เพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามนโยบายและบรรลุตามเป้าหมายของทางราชการ สอดคล้องกับ คูนท์และไวริทซ์ (Koontz and Welgrich 1988 : 438) ซึ่งกล่าวว่า ถ้าผู้บริหารทำการตัดสินใจสั่งไปในทางที่ถูกต้องแล้วกิจการขององค์การนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าไปด้วยดี

กรุงเทพมหานคร ในฐานะราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่หลายประการในกิจการของกรุงเทพมหานคร ภารกิจหนึ่งที่สำคัญคือ การจัดการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีสำนักงานการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับสำนักงานเขต ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อให้เด็กของกรุงเทพมหานครทุกคนได้รับการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นอย่างทั่วถึง โดยภารกิจหลักคือ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครยังได้จัดการศึกษาในระดับก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปอนุบาลศึกษา 2 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กก่อนเข้าเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกรุงเทพมหานครดำเนินการลักษณะจัดเสริมจากที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลที่จะยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี (กรุงเทพมหานคร 2539 : 1) ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาได้กำหนดไว้ในมาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1 - 2 ซึ่งเป็นงานที่มี

ขนาดใหญ่มาก มีโรงเรียนในสังกัด 431 โรงเรียน มีนักเรียนอนุบาล จำนวน 65,603 คน นักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 261,629 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1 - 3 จำนวน
15,416 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4 - 6 จำนวน 276 คน กระจายอยู่
ทั่วพื้นที่ 50 สำนักงานเขต (กองวิชาการ 2546 : 28) และมีผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 431 คน
ศึกษานิเทศก์ จำนวน 50 คน และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ จำนวน 50 คน โดยมีสำนักการศึกษา
กรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบดูแลสำนักงานเขต แต่ละสำนักงานเขตมีสภาพที่
แตกต่างกันทั้งทางด้านสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม ขนาดของสำนักงานเขต ขนาดของโรงเรียน
จำนวนนักเรียน จำนวนบุคลากร ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่สำนักงานเขตตั้งอยู่

จากความแตกต่างนี้ น่าจะเป็นสาเหตุให้การจัดโครงสร้างทางการบริหาร เช่น สาย
การบังคับบัญชา การมอบอำนาจ การตัดสินใจสั่งการ ในแต่ละสำนักงานเขตมีความแตกต่างกัน
นอกจากนั้น ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน ในฐานะ
ผู้ทำหน้าที่พัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความจำเป็นต้องปรับตัวตามไปด้วยโดยต้องรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร
ทั้งภายในและภายนอกองค์การ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการบริหารงาน ซึ่งมี
ความแตกต่างกันในด้านตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ใน
การบริหารงาน จึงทำให้มีสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจที่แตกต่างกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร
ฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ตลอดจนนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและ
พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถในการตัดสินใจอย่างเป็นระบบที่ดีขึ้น และยังเป็นข้อมูลให้
กับกรุงเทพมหานครในการแก้ปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา
ในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา
และประสบการณ์ในการบริหารงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาใน 50 สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มอย่างง่ายจากประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารฝ่ายการศึกษา จำนวน 80 คน ซึ่งเป็นจำนวนตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น แบ่งออกเป็น

1.1 ตำแหน่งของผู้บริหาร จำแนกเป็น

1.1.1 ศึกษาธิการเขต

1.1.2 ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต

1.2 เพศของผู้บริหาร จำแนกเป็น

1.2.1 เพศชาย

1.2.2 เพศหญิง

1.3 วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร จำแนกเป็น

1.3.1 ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า

1.3.2 ปริญญาโทหรือสูงกว่า

1.4 จบสาขาการศึกษา จำแนกเป็น

1.4.1 ไม่จบวิชาเอกหรือวิชาโทสาขาบริหาร / บริหารการศึกษา

1.4.2 จบปริญญาตรีวิชาเอกหรือวิชาโทด้านการบริหาร / บริหารการศึกษา และ วิชาโทสาขาการบริหาร / บริหารการศึกษา

1.5 ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหาร จำแนกเป็น

1.5.1 ต่ำกว่า 5 ปี

1.5.2 5 - 10 ปี

1.5.3 มากกว่า 10 ปี

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร โดยกระบวนการตัดสินใจ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ

- 2.1 การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา
- 2.2 การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร
- 2.3 การกำหนดทางเลือก
- 2.4 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
- 2.5 การดำเนินการตัดสินใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพของกระบวนการตัดสินใจ หมายถึง ระดับการปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งวัดได้โดยการให้แบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา หมายถึง การค้นหาข้อเท็จจริง เรื่องราว รายละเอียด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เป็นปัญหา และต้องตัดสินใจ ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องมาจากหลายแหล่ง และหลายสถานที่

1.2 การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม รายละเอียดของข้อมูลว่าสามารถนำไปวิเคราะห์แก้ปัญหาได้หรือไม่

1.3 การกำหนดทางเลือก หมายถึง การระบุแนวทางแก้ปัญหาไว้หลาย ๆ ทาง โดยทางเลือกแต่ละทางสามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสมต่างกัน

1.4 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด หมายถึง ขั้นตอนที่แสดงให้เห็นความตั้งใจที่จะปฏิบัติ โดยเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกที่กำหนดไว้หลาย ๆ ทาง ให้ได้ทางเลือกที่เหมาะสมกับเหตุการณ์หรือปัญหานั้น

1.5 การดำเนินการตัดสินใจ หมายถึง การดำเนินการตามทางเลือกที่ได้เลือกไว้แล้ว โดยมีการกำหนดแผนปฏิบัติ ติดตามผล ปรับแผนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และประเมินผลเป็นประการสุดท้าย

2. ปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร หมายถึง ระดับอุปสรรคที่ทำให้ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ไม่สามารถจะใช้แต่ละขั้นของกระบวนการในการตัดสินใจ หรือทำให้การตัดสินใจไม่ได้ผลตามที่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ วัดได้โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะจำนวนด้านและรายการสอบถาม เช่นเดียวกับแบบสอบถามสภาพของกระบวนการตัดสินใจ

3. สำนักการศึกษา หมายถึง หน่วยงานหนึ่งของกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการบริหารงาน และจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

4. สำนักงานเขต หมายถึง หน่วยงานหนึ่งของกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้สั่งราชการสำหรับด้านการศึกษา ซึ่งสั่งราชการผ่านฝ่ายการศึกษา และโรงเรียนตามลำดับ

5. ฝ่ายการศึกษา หมายถึง ส่วนราชการหนึ่งของสำนักงานเขต มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ประสานงาน กำกับดูแล และสนับสนุนโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

6. ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา หมายถึง บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งการบริหาร ซึ่งได้แก่ ศึกษาธิการเขตและผู้ช่วยศึกษาธิการเขต

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพ และปัญหาของกระบวนการตัดสินใจแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีสภาพและ ปัญหาของกระบวนการตัดสินใจแตกต่างกัน

3. ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มี สภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจแตกต่างกัน

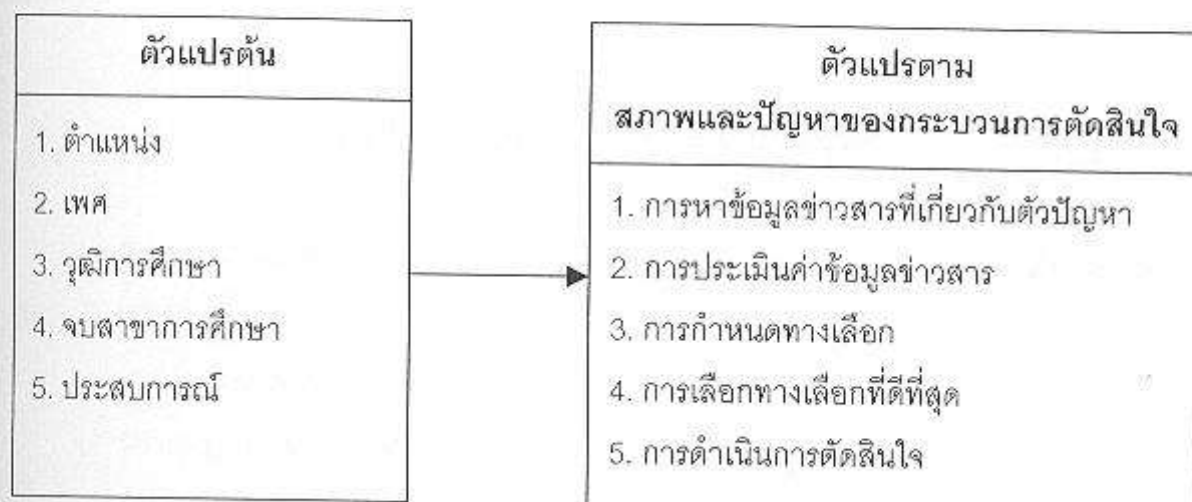
4. ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่จบสาขาการศึกษาต่างกัน มีสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจแตกต่างกัน

5. ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการ บริหารงานต่างกัน มีสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจแตกต่างกัน

กรอบความคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลมาจากกระบวนการตัดสินใจตามแนวคิด หลายท่านคือ สายหยุด จำปาทอง, พยอม วงศ์สารศรี, วันทนีย์ เรืองทรัพย์, วุฒิชัย จำนงค์, สุนันทา เลานันทน์ และเอกสารของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา
2. การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร
3. การกำหนดทางเลือก
4. การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
5. การดำเนินการตัดสินใจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะมีประโยชน์ต่อผู้บริหารฝ่ายการศึกษาทั้ง 50 สำนักงานเขต ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อกรุงเทพมหานคร ที่จะนำไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย วางแผน และดำเนินงานในการช่วยแก้ไขปัญหาในการบริหารงาน ให้แก่ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาได้พัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการช่วยแก้ปัญหาในการบริหารงาน ตามสำนักงานเขตต่าง ๆ ต่อไป

บทที่ 2

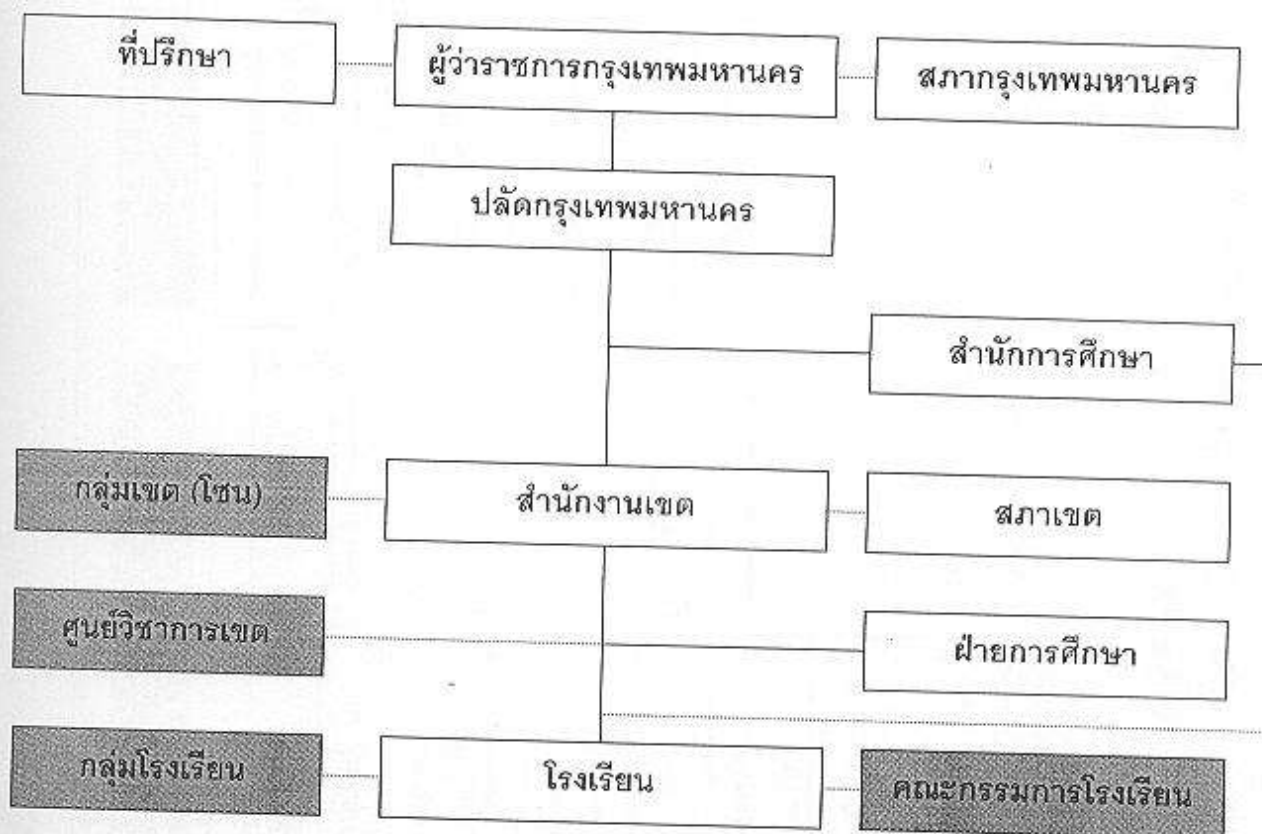
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
2. ความหมายของการตัดสินใจ
3. ความสำคัญของการตัดสินใจ
4. ประเภทของการตัดสินใจ
5. กระบวนการของการตัดสินใจ
6. ปัญหาการตัดสินใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 89 (21) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยมีการจัดโครงสร้างระบบการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ในส่วนของการประถมศึกษาจัดในลักษณะของสายการบังคับบัญชา (Line) ซึ่งผู้มีอำนาจคือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต และโรงเรียนตามลำดับ โดยมีสำนักงานการศึกษาเป็นฝ่ายอำนวยการหรือหน่วยงานที่ปรึกษาส่งเสริมสนับสนุนในระดับกรุงเทพมหานคร (Staff) และฝ่ายการศึกษาเป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกันในระดับสำนักงานเขต ซึ่งแสดงในแผนภูมิที่ 1

หน่วยงานหรือส่วนราชการ

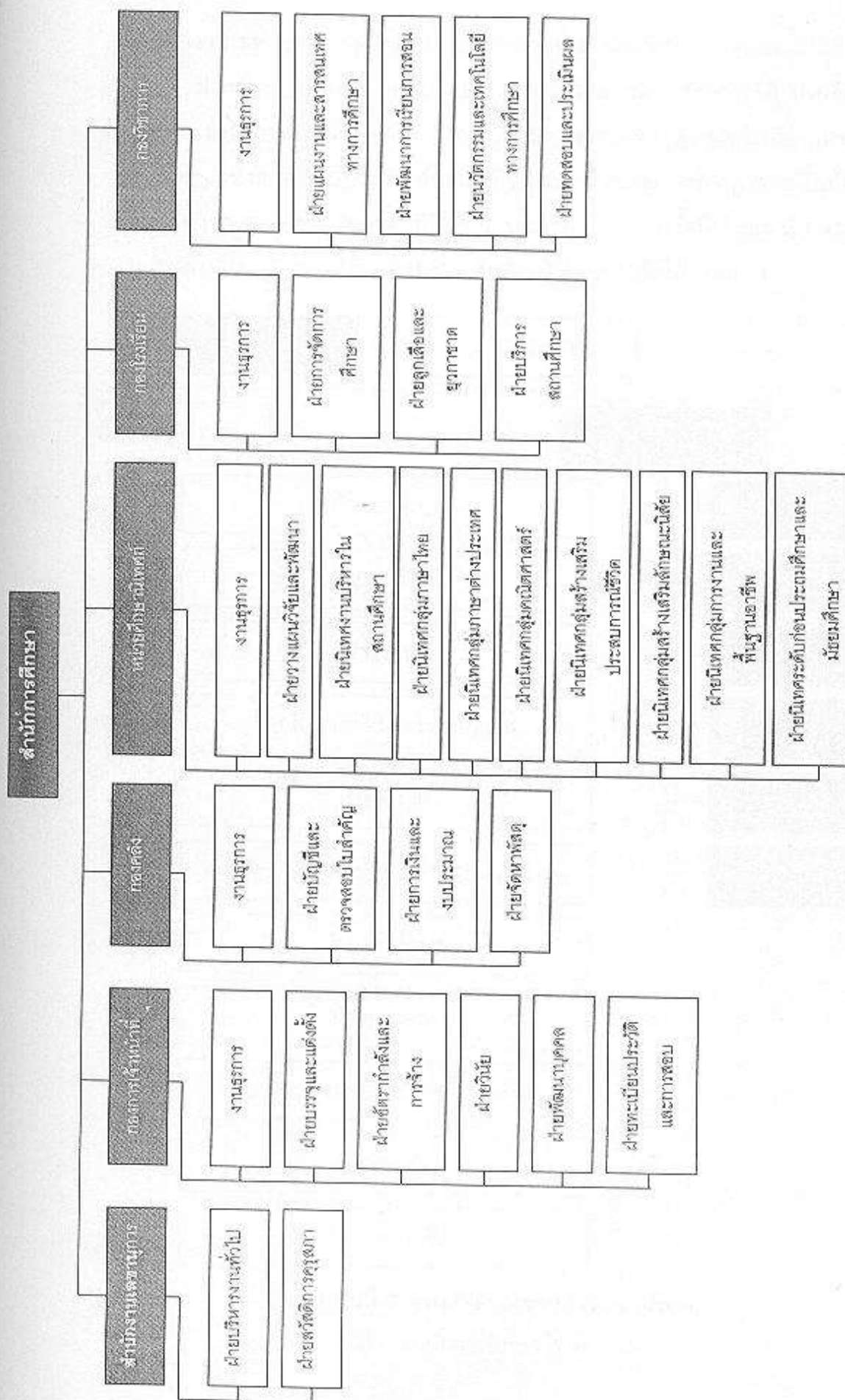

องค์การที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมระบบ

แผนภูมิที่ 1 การบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

ที่มา : สำนักงานการศึกษา 2546 : 31

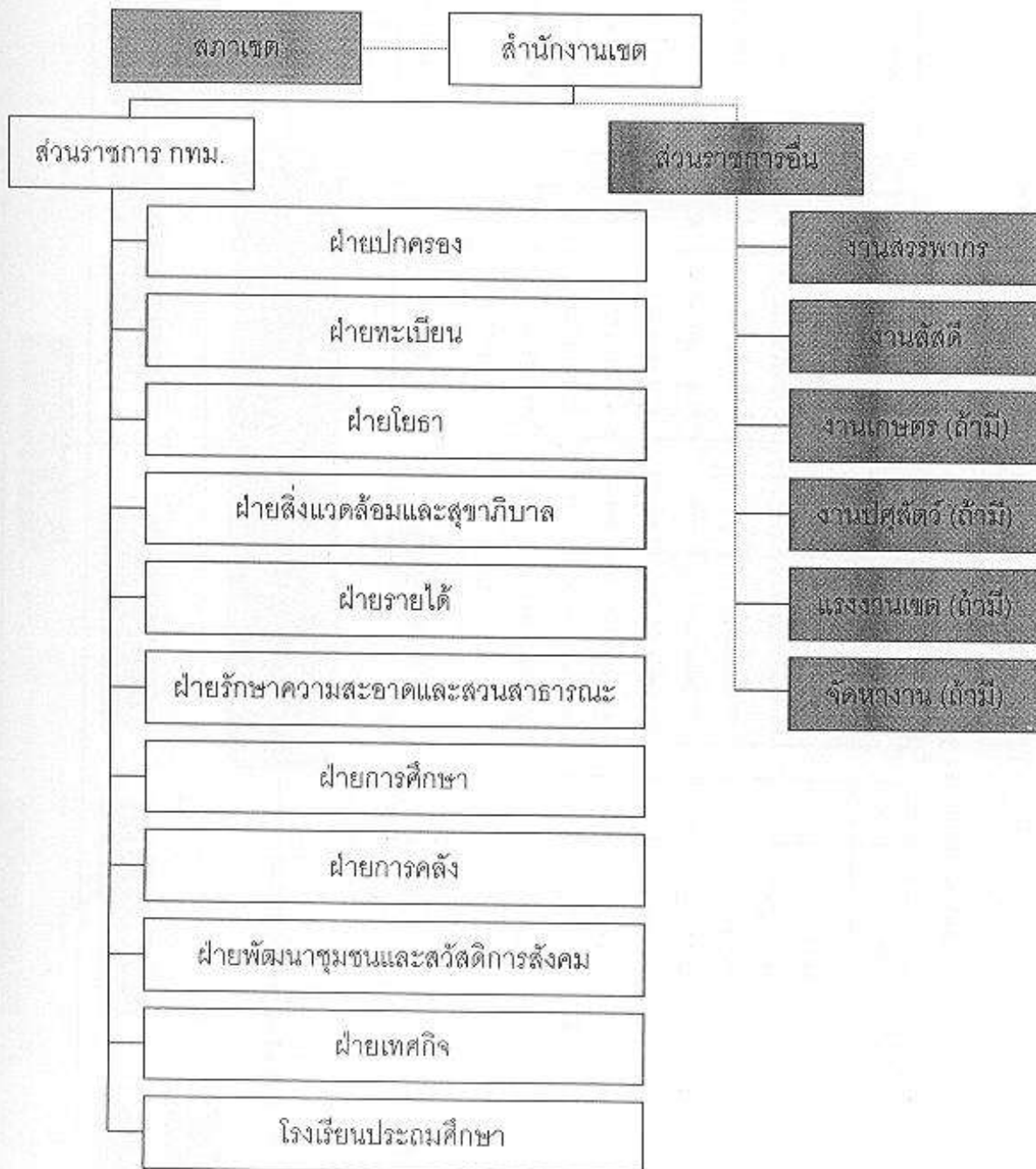
สำนักงานการศึกษา มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ในฐานะฝ่ายอำนวยการ (Staff) ของระดับกรุงเทพมหานครมีฐานะเทียบเท่ากรม โดยได้มีการจัดส่วนราชการ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 แสดงการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานการศึกษา

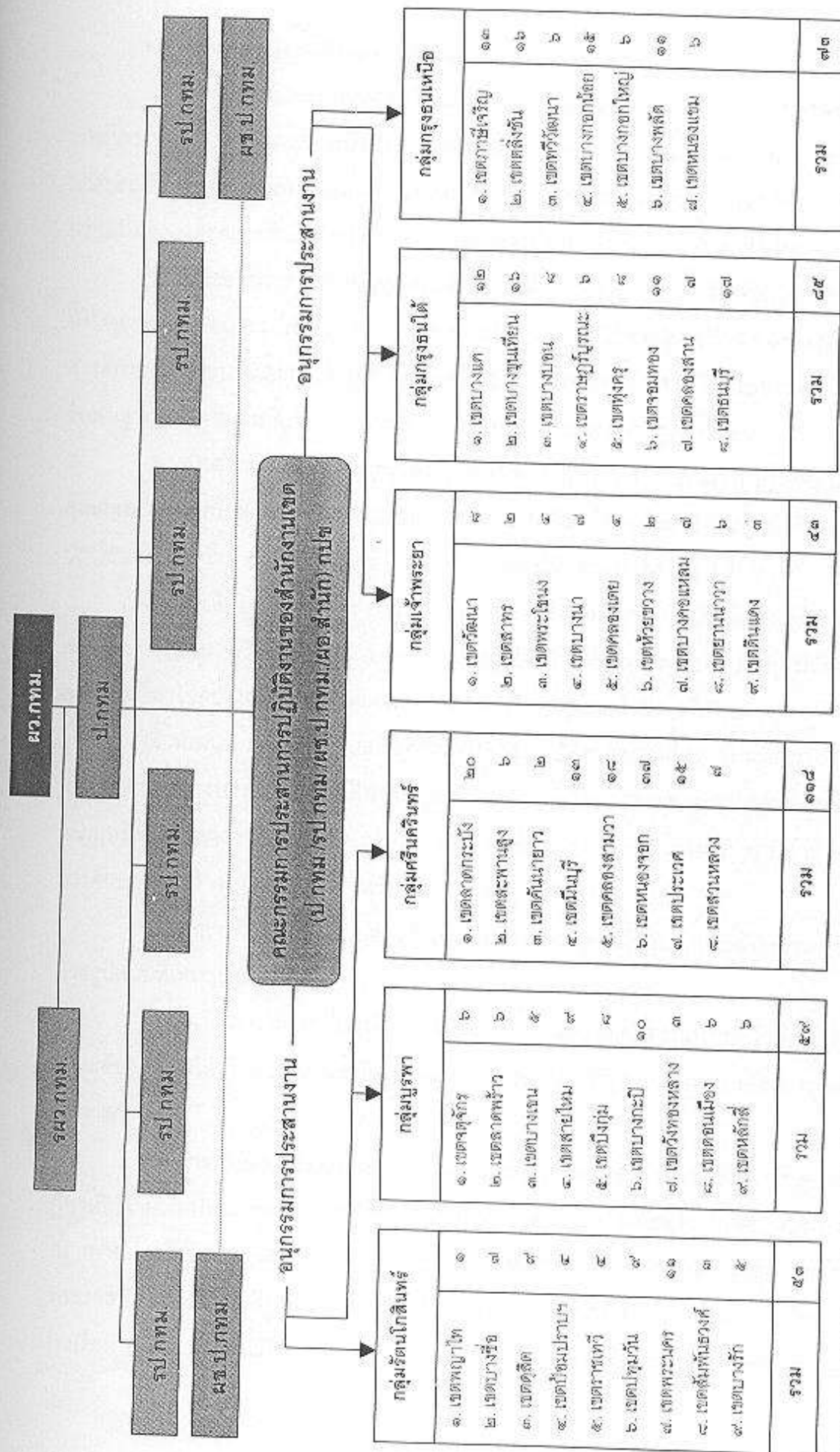
ที่มา : สำนักการศึกษาตามมติ ก.ก. ครั้งที่ 6/2541 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2541 และตามมติ ก.ก. ครั้งที่ 5/2543 เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2543, 2546 ; 35

สำนักงานเขต มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับฝ่ายปกครอง ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ฝ่ายทะเบียน ฝ่ายโยธา ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ฝ่ายรายได้ ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล ฝ่ายการคลัง ฝ่ายเทศกิจ ฝ่ายการศึกษา และการควบคุมดูแลโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งการควบคุมดูแลทั้งหมดให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดไว้ เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งมีการแบ่งโครงสร้างกลุ่มสำนักงานเขตทั้งหมด 6 กลุ่มสำนักงานเขต ดังแสดงไว้ในแผนภูมิที่ 3 และ 4

แผนภูมิที่ 3 ส่วนราชการของสำนักงานเขต

พินิจ ; สำนักการศึกษา 2546 : 33

หมายเหตุ ตัวเลข หมายถึง จำนวนโรงเรียนกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขต

แผนภูมิที่ 4 โครงสร้างกลุ่มสำนักงานเขต

ที่มา : สำนักการศึกษา 2546 : 32

นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

1. เร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามระบบการประกันคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย
 2. ขยายโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งโดยการเปิดสอนเอง ใช้ระบบการส่งต่อ และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในรูปแบบของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งสายสามัญศึกษา และสายอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา
 3. ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ มีศักดิ์ศรี ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และสนับสนุนสวัสดิการ รวมทั้งสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น ตลอดจนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา
 4. เร่งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีและวิทยาการที่ทันสมัยเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากร และผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสนับสนุนวัสดุครุภัณฑ์อย่างเพียงพอ
 5. พัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษาตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นการกระจายอำนาจลงสู่ระดับโรงเรียน ระดับทรัพยากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้บุคคล องค์กร ชุมชน สถาบันต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสร้างเครือข่ายทางการศึกษา
 6. จัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสม
 7. ดำเนินการให้โรงเรียนปลอดสิ่งเสพติด และสอดแทรกครอบครัวศึกษาในการศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เกิดความตระหนักในเรื่องความพร้อมที่จะมีลูก เลี้ยงลูกได้อย่างถูกต้อง และพึ่งพาตนเองได้
- ฝ่ายการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน บัญชี พัสดุ จัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงินประเภทต่าง ๆ การควบคุมจัดทำทะเบียนเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ เก็บรักษา รวบรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา การกำหนดชื่อโรงเรียน งานกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาตรวจเยี่ยมโรงเรียน ร่วมพิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ดำเนินการเกี่ยวกับการเจ้าหน้าที่ของข้าราชการ

และลูกจ้างในโรงเรียน และในฝ่ายการศึกษา การนิเทศการศึกษา ดำเนินงานศูนย์วิชาการเขต และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานการศึกษา 2543 : 23)

โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุตามเป้าหมาย สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร จึงได้กำหนดขอบข่ายภารกิจของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด ไว้ 6 ด้าน คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (สำนักงานการศึกษา 2543 : 16 - 22)

จากหน้าที่ความรับผิดชอบต่องานในฝ่ายการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น นำมาสรุปจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารจะต้องมีภารกิจสำคัญในการบริหารงานรวม 6 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานธุรการการเงินและพัสดุ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนงานนโยบายสำคัญและเร่งด่วน เช่น กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของผู้บริหารโดยตรงจากกรุงเทพมหานคร สำนักงานการศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ดังนั้น การบริหารงานทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ เรื่อง ผู้บริหารต้องพิจารณาดำเนินการโดยใช้การตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ทำให้ขาดการกลั่นกรองที่ดี และไม่ได้คิดพิจารณาให้รอบคอบ เป็นเหตุให้พบข้อบกพร่องอยู่บ่อยครั้ง จะเห็นได้ว่างานทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ เรื่อง เป็นสิ่งที่ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาจะต้องสนองนโยบาย และบริหารงานให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายของทางราชการ ฉะนั้น ผู้บริหารในฝ่ายการศึกษาจึงต้องนำกระบวนการตัดสินใจมาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้งานสำเร็จ

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง สายงานการบริหารการศึกษา

ลักษณะงานทั่วไป สายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขต เช่น ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การวางแผนการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา การควบคุมมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การประชุมสัมมนา การอบรม การพัฒนาหลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์การศึกษา การใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษา การรวบรวมข้อมูล การจัดทำสถิติการศึกษา การส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา การจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ การบริหารงานการเงิน การบริหารงานเกี่ยวกับกิจการศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การติดตามและประเมินผลงานความรับผิดชอบ เป็นต้น และการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ชื่อตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา ๗

หน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานในฐานะศึกษานิเทศก์ที่มีความรับผิดชอบสูงมากหรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ ที่มีความรับผิดชอบในระดับเดียวกัน โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขต หรือช่วยบริหารงานในสำนักงานเขต และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ชื่อตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา ๖

หน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานในฐานะศึกษานิเทศก์ที่มีความรับผิดชอบสูง หรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ ที่มีความรับผิดชอบในระดับเดียวกัน โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขต หรือช่วยบริหารงานในสำนักงานเขต และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกทางเลือกมากกว่าหนึ่งทาง เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา กระบวนการมักจะประกอบด้วยสองขั้นตอน ขั้นตอนแรกคือการกำหนดปัญหา และขั้นตอนที่สองคือการแก้ปัญหาในขั้นตอนที่สองนี้คือ กระบวนการหาทางเลือกต่าง ๆ เป็นทางเลือกเพื่อใช้แก้ปัญหา (สายหยุด จำปาทอง 2545 : 1) และอาจกล่าวได้อีกว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกทางเลือกที่มีหลายทาง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายแนวทางที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

มานท์ (Dale Mann 1975 : 20) ให้ความหมายว่า การตัดสินใจเป็นการสนองตอบต่อสถานการณ์ของทางเลือกโดยการเลือกทางเลือกนั้นกระทำไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ส่วนคุนซ์และไวริช (Koontz and Weihrich 1993 : 199) ให้ความหมายว่าการตัดสินใจ เป็นเรื่องของ การปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกหลาย ๆ ทาง เป็นแก่นสำคัญของ การวางแผน แผนการทั้งหลายจะไม่เป็นรูปธรรมได้เลยหากไม่มีการตัดสินใจเข้ามาเกี่ยวข้อง อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรกำหนดทิศทาง และมีผู้มีความเห็นสอดคล้องกันอีกท่านหนึ่งคือ จีระพงษ์ ไชยรา (2541 : 10) ได้ให้คำนิยามว่า การตัดสินใจ หมายถึง ทางเลือกทางปฏิบัติที่เห็นว่าดีที่สุดจากหลายทางเพื่อปฏิบัติแล้วบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

การตัดสินใจ (Decision Making) นับว่าเป็นงานสำคัญประการหนึ่งของผู้บริหาร เพราะมีผลอย่างมากต่อชะตาชีวิตขององค์การ ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การ ล้วนเกิดจากมรรคผลของการตัดสินใจทั้งสิ้น หากการตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องก็จะช่วยให้เกิดผลดีแก่องค์การ แต่ถ้าการตัดสินใจผิดพลาดอาจนำความหายนะมาสู่องค์การได้ ดังนั้น ผู้บริหารจึง

จำเป็นต้องศึกษา และมีทักษะในการตัดสินใจ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การเป็นไปด้วยดี และประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย (เกริก วยัคมานนท์ 2544 : 48) และ อมร เสือคำ (2546 : 7) มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้บริหารต้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีการตัดสินใจร่วมด้วย เพราะจะทำให้เขามีความรู้สึกรับผิดชอบในงานยิ่งขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจร่วมกันนั้นจะนำไปสู่ระดับปฏิบัติการได้มากและดีที่สุด (วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และ เฉลิมชัย หาญกล้า 2547 : 9)

จากแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน สรุปได้ว่า การตัดสินใจ คือกระบวนการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมโดยใช้เหตุผล ความรู้ ประสบการณ์อย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

ความสำคัญของการตัดสินใจ

การตัดสินใจเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร คูนซ์และไวริทซ์ (Koontz and Welgrich 1988 : 438) ได้กล่าวไว้ คือ ผู้บริหารต้องกระตุ้นและทำให้เกิดการตัดสินใจที่สามารถนำไปปฏิบัติได้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถมองเห็นแนวทางที่จะตัดสินใจได้ ความสำคัญของการตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องกับอย่างมากกับตำแหน่งของบุคคล และหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารอีกประการหนึ่งก็คือ หน้าที่ในการตัดสินใจสั่งการ ทั้งนี้ เพราะหน้าที่ตัดสินใจสั่งการนั้นนอกจากจะเป็นสิ่งที่ยากที่จะทำให้ถูกต้องแล้ว ยังมีผลสะท้อนไปสู่การปฏิบัติงานของคนทุกคนในองค์การนั้น และองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย ถ้าผู้บริหารทำการตัดสินใจสั่งไปในทางที่ถูกต้องแล้วกิจการขององค์การนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าไปด้วยดี ตรงกันข้ามหากผู้บริหารตัดสินใจและดำเนินการผิดพลาดแล้ว ผลร้ายย่อมตกอยู่ไม่เฉพาะตัวผู้บริหารเท่านั้น แต่จะมีผลไปสู่ทุกคนในองค์การนั้น และองค์การอื่น ๆ อีกด้วย และอาจมีผลต่อความคงที่หรือความสูญสลายขององค์การนั้น ๆ ได้ อาทิเช่น การตัดสินใจที่ไม่รู้สำคัญของผู้บริหารระดับสูงอาจเป็นการตัดสินใจที่มีความสำคัญมากของบุคคลผู้อยู่ระดับต่ำกว่า (Robbins 1986 : 240) กระบวนการตัดสินใจจึงเป็นสิ่งละเอียดอ่อนที่ผู้ปฏิบัติงานทุกคนควรรับรู้ และเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง ส่วนไซมอน (Simon 1976 : 8) ผู้ซึ่งได้รับการยอมรับจากบรรดานักการศึกษาวิชาการบริหาร ให้ความสำคัญของการตัดสินใจไว้ว่า กระบวนการบริหาร ก็คือ กระบวนการตัดสินใจ และเมื่อการตัดสินใจสั่งการมีความสำคัญเช่นนี้แล้ว นักวิชาการจึงสนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการตัดสินใจในประเด็นที่ว่าองค์การได้ตัดสินใจอย่างไร และองค์การควรตัดสินใจอย่างไร จึงจะเรียกว่าเป็นการตัดสินใจบนทางเลือกซึ่งมีการเสี่ยงอย่างมีเหตุผล (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช 2541 : 39) และเป็นการบริหารเน้นความรับผิดชอบและตัดสินใจร่วมกัน โบวี (Bovee, 1993 : 63) จะเห็นได้ว่า การตัดสินใจสั่งการหรือการวินิจฉัยสั่งการมีความสำคัญในการปฏิบัติงานมาก เพราะการปฏิบัติงานนั้นเป็นผลที่เกิดจากการตัดสินใจและสั่งการให้

ปฏิบัติงาน การตัดสินใจ ที่ดีย่อมนำไปสู่ความสำเร็จ การตัดสินใจที่มีผิดพลาดย่อมมีผลถึงความล้มเหลวขององค์การได้เช่นกัน

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของการตัดสินใจ เป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารที่จะเป็นผู้ตัดสินใจโดยใช้ความถูกต้องบนทางเลือกที่มีความเสี่ยงอย่างมีเหตุผลซึ่งเป็นแนวทางในการตัดสินใจที่ดี เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ประเภทของการตัดสินใจ

การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารนั้น จะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของคน ของงาน และขององค์การเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ เพราะผู้บริหารมีงานที่รับผิดชอบมากมาย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดระบบการทำงานของตนเองให้ดี ต้องรู้จักเลือกว่างานใดที่จำเป็นต้องทำก่อนงานใดที่ไม่จำเป็นต้องทำ ซึ่งผู้บริหารต้องใช้การตัดสินใจเป็นทางเลือกเพื่อหาแนวปฏิบัติ โดยนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประเภทของการตัดสินใจ ดังนี้

สโตนเนอร์ (Stoner 1978 : 167 – 170) สรุปว่า ผู้บริหารจะพิจารณาได้จากสถานการณ์ 3 ลักษณะ คือ

1. การตัดสินใจภายใต้ภาวะแน่นอน (Certainty) เป็นการตัดสินใจที่มีข้อมูลสมบูรณ์แน่นอนเกือบทั้งหมด สามารถกำหนดได้ว่าสภาพการณ์ใดจะเกิดขึ้น และเกิดอย่างไร ในสถานการณ์เช่นนี้ผู้ตัดสินใจจะพยายามเลือกทางเลือกที่ให้ผลประโยชน์สูงสุด
2. การตัดสินใจภายใต้สภาวะไม่แน่นอน (Uncertainty) เป็นการตัดสินใจที่ปราศจากข้อมูลที่ชัดเจนประกอบการพิจารณา ไม่สามารถทราบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเลือก จึงไม่สามารถเลือกทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงสุดได้ ผู้ตัดสินใจอาจต้องใช้ดุลยพินิจ และวิจารณ์ญาณช่วยในการตัดสินใจ เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจจึงขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัยเป็นรายบุคคลของผู้ตัดสินใจ
3. การตัดสินใจภายใต้สภาวะเสี่ยง (Risk) เป็นการตัดสินใจตามข้อมูลที่มีอยู่บ้างแต่ไม่สมบูรณ์ ข้อมูลที่มีอยู่เพียงช่วยให้คาดเดาตามรูปแบบของความน่าจะเป็นนั้น สภาวะการณ์ใดมีโอกาสจะเกิดได้บ้าง ผู้ตัดสินใจอาจทราบถึงผลลัพธ์ของทางเลือกต่าง ๆ แต่โอกาสที่จะเกิดทางเลือกนั้นแตกต่างกันอันเนื่องมาจากปัจจัยบางอย่างที่ไม่ทราบชัดเจนนั่นเอง

ประสิทธิ์ ปริญญา (2539 : 11) ได้แบ่งการตัดสินใจออกเป็น 2 แบบ คือ

1. การตัดสินใจแบบมีแบบแผน หรือเป็นการตัดสินใจที่เคยเกิดขึ้นเป็นประจำ มีวิธีการหรือระเบียบแบบแผนปฏิบัติ

2. การตัดสินใจแบบไม่มีระเบียบแบบแผน หรือเป็นการตัดสินใจที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ในการบริหารงานมาช่วยในการตัดสินใจ

ศิริอร ชันหัตถ์ (2534 : 122 - 123) ได้จำแนกประเภทของการตัดสินใจของผู้บริหาร ระดับต่าง ๆ แตกต่างกันไปตามสภาพปัญหาไว้ 2 ประเภท คือ

1. การตัดสินใจที่กำหนดไว้ล่วงหน้า (Programmed Decision) หมายถึง การตัดสินใจตาม ขั้นตอน การดำเนินงานตามกฎ และนโยบายที่ได้กำหนดทางเลือก และชี้ให้เห็นแนวทางในการตัดสินใจอยู่แล้ว เป็นการช่วยให้การตัดสินใจภายใต้สถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะง่ายเข้า การตัดสินใจที่กำหนดล่วงหน้าเปิดโอกาสให้นักบริหารมีทางเลือกได้น้อยมากเพราะเป็นเรื่องซ้ำ ๆ เป็นประจำและเป็นการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่แน่นอน

2. การตัดสินใจที่ไม่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า (Unprogrammed Decision) เป็นการตัดสินใจ ที่เกี่ยวกับปัญหา หรือเรื่องที่ไม่ได้เป็นไปตามนโยบายขั้นตอนของการดำเนินงานมีความซับซ้อน ซึ่ง ต้องอาศัยความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ และดุลยพินิจในการตัดสินใจของผู้บริหารในการเลือก ทางเลือกต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาที่เผชิญหน้าอยู่ ซึ่งเป็นการตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ประเภทการตัดสินใจที่ผู้บริหารต้องใช้ใน การตัดสินใจจะต้องเป็นข้อมูลที่มีความพร้อมอยู่แล้ว และถูกต้องเหมาะสม เพื่อช่วยให้การตัดสินใจ ของผู้บริหารมีประสิทธิภาพ และเป็นการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการเป็นนักบริหารที่ดีด้วย

กระบวนการของการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจเป็นกุญแจสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ในการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่ง ขึ้นอยู่กับการพิจารณาถึงการใช้อำนาจในการตัดสินใจโดยวิธีที่ผู้บริหารถือตนเองเป็นศูนย์กลาง กับการใช้วิธีการการมีส่วนร่วม และการมอบอำนาจ ซึ่งทั้ง 2 วิธีหลัง มีความคล้ายคลึงกันคือ การให้ ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าร่วมในการตัดสินใจ ในงานที่รับผิดชอบของหัวหน้า แตกต่างกันตรงที่การมี ส่วนร่วมนั้น ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือความเห็นเพื่อการตัดสินใจ หรือร่วมในการเลือก ทางเลือกด้วย ส่วนการมอบอำนาจนั้นหัวหน้าแบ่งความรับผิดชอบให้ผู้ได้บังคับบัญชาไป ตัดสินใจเอง อาจสรุปให้เห็นความแตกต่าง ระหว่างกระบวนการตัดสินใจทั้ง 3 วิธี คือ วิธีที่ผู้บริหาร ตัดสินใจเอง วิธีการมีส่วนร่วม และวิธีมอบอำนาจ ดังต่อไปนี้ (Anderson 1988 : 162)

1. วิธีที่ผู้บริหารตัดสินใจเอง ผู้บริหารจะเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ และให้ผู้ได้บังคับ บัญชาำนาจการตัดสินใจไปปฏิบัติ

2. วิธีการมีส่วนร่วม ผู้บริหารให้โอกาสผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วม โดยจากการประชุม หรือแสดงความคิดเห็นต่อการตัดสินใจร่วมกันทั้งสองฝ่าย

3. วิธีมอบอำนาจ เป็นวิธีการที่ผู้บริหารมอบอำนาจในการตัดสินใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยผู้บริหารอธิบายหรือชี้แจงแนวทางปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ แล้วผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจเอง และนำไปปฏิบัติ

พยอม วงศ์สารศรี (2538 : 95) ได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาของเขาโดยใช้คำถามต่าง ๆ เพื่อพิจารณาการตัดสินใจ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดปัญหา
2. การกำหนดสิ่งที่คาดหวัง
3. การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
4. การพัฒนาทางเลือก
5. การเลือกแนวทางที่ดีที่สุด
6. การดำเนินการตัดสินใจ

นอกจากนี้ พยอม วงศ์สารศรี ได้กล่าวสรุปว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา เป็นเรื่องของการไตร่ตรอง มีเหตุผล ฉะนั้น การเลือกแนวทางที่ดีที่สุดนั้น จะต้องพิจารณาถึงความเสี่ยง ความประหยัด เวลาที่ใช้ และข้อจำกัดจากแหล่งต่าง ๆ ให้รอบคอบ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจากทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับขั้นตอน และกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งมีนักวิชาการอีกหลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องกระบวนการการตัดสินใจ ดังนี้

ฮิลล์ (Hill อ้างถึงใน ไกรรัฐ สว่างเดือน 2545 : 30) ได้เสนอกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 6 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา (Define Problem) ด้วยการรวบรวมข้อมูล และสรุปด้วยวิธีการทั้งการศึกษาเอกสารการสอบถาม และการพิจารณาข้อเท็จจริงด้วยประการต่าง ๆ
2. การระบุทางเลือก (Identify Alternatives) ด้วยการกำหนดขอบเขตทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ตลอดจนการทำรายการทางเลือกต่าง ๆ
3. การประมาณค่าทางเลือก (Quantity Alternative) ด้วยการพิจารณาผลกระทบระยะสั้น และระยะยาว ระบุความเสี่ยง ระบุค่าตอบแทน เป็นต้น
4. การนำเทคนิคต่าง ๆ เป็นเครื่องตัดสินใจ (Apply Decision Aids) ด้วยการนำแนวความคิดรูปแบบ และเทคนิคต่าง ๆ มาช่วยตัดสินใจ
5. การตัดสินใจ (Decision) ด้วยการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดทางเลือกเดียว
6. การนำการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement) ด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การมอบความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร การติดตาม และประสานการดำเนินงาน

สายหยุด จำปาทอง (2545 : 1) ได้กำหนดลำดับขั้นตอนกระบวนการ / ตัดสินใจ ดังนี้

1. กำหนดกรอบของปัญหา
2. วิเคราะห์ปัญหา
3. หาทางเลือกเพื่อแก้ปัญหา
4. ประเมินทางเลือก
5. เลือกทางเลือกที่ดีและเหมาะสมที่สุด
6. ดำเนินการ

รอบบินส์ (Robbins 1976 : 65 – 68) ได้อธิบายถึงกระบวนการของการตัดสินใจไว้ด้วยกัน 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดปัญหาโดยทั่วไป ปัญหาหมายถึง สภาพที่ไม่พอใจและความไม่พอใจมักจะเกิดจากความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่จะควรจะเป็น หรือที่ต้องการของผู้มีหน้าที่ตัดสินใจ
2. กำหนดมาตรการสำหรับใช้ในการตัดสินใจอันเป็นการระบุถึงลักษณะ หรือปัจจัยต่าง ๆ ที่ต้องใช้พิจารณาในการตัดสินใจ
3. ลำดับความสำคัญของมาตรการหรือปัจจัยที่กำหนดไว้ว่า อะไรมีความสำคัญมากที่สุด และเรียงลำดับกันไว้ และถ้าเป็นไปได้จะให้คะแนนกับแต่ละปัจจัยด้วยก็ได้

4. กำหนดทางเลือกที่พอจะมีความเป็นไปได้
5. ประเมินทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ว่ามีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร
6. เลือกแนวทางที่ดีที่สุด

ธงชัย สันติวงศ์ (2536 : 196 – 201) ให้แนวคิดไว้ดังนี้

1. การพิจารณาถึงตัวปัญหา จะต้องพิจารณาถึงปัญหาที่แท้จริงว่าเป็นอย่างไร โดยวิเคราะห์ และค้นหารายละเอียดของปัญหา ซึ่งนับว่ายากที่สุด
2. การพิจารณาค้นหาทางเลือก ผู้บริหารต้องหาวิธีแก้ไขปัญหาให้ได้ พิจารณาค้นหาทางเลือกอย่างรอบคอบแล้วจะช่วยให้แก้ปัญหาได้ดี และถูกต้อง
3. การประเมินผลทางเลือก ประเมินเพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด โดยยึดหลักการทางเลือกที่เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับวัตถุประสงค์ที่มี
4. การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่นำไปใช้แก้ปัญหา ผู้บริหารต้องตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย

ไซมอน (Simon 1977 : 2) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า กระบวนการตัดสินใจสิ่งการนั้น ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ

1. การศึกษาสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ

2. การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมอันเป็นข้อมูลนั้น เพื่อกำหนดทางเลือกในการตัดสินใจ
3. การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เห็นว่าดีที่สุด

กระบวนการตามความหมายของ ซีมอน (Simon) ทั้ง 3 ประการเป็นแนวคิดที่มีมาแต่สมัยเทย์เลอร์ (Taylor) เกี่ยวกับการจัดการตามแนววิทยาศาสตร์ (Scientific Management) ซึ่งเป็นขั้นตอนของการแก้ปัญหา (Problem Solving) การตัดสินใจจะต้องใช้กระบวนการ ขั้นตอนในการแก้ปัญหาที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ

ส่วน วุฒิชัย จานงค์ (อ้างถึงใน ไทย ทิพย์สุวรรณกุล 2534 : 42) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจไว้ว่า โดยปกติแล้วอาจแบ่งได้น้อยที่สุด 4 - 5 ขั้นตอนสุดแล้วแต่ผู้ที่แบ่งและได้เสนอขั้นตอนการตัดสินใจไว้ 6 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. การแยกแยะปัญหา เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงในตัวปัญหาออกมาให้ได้ และทำความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริงให้ถ่องแท้
2. การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา เป็นการเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดตัวปัญหานั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้
3. การประเมินค่าข่าวสาร เพื่อให้ได้ข่าวสารที่ถูกต้องเหมาะสม เพียงพอ ตรงกับเวลา และสามารถนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้
4. การกำหนดทางเลือกให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ แต่ทางเลือกแต่ละทางอาจช่วยแก้ปัญหาได้ถูกต้องเหมาะสมในระดับที่ต่างกัน จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดลำดับความสำคัญของทางเลือกแต่ละทาง
5. การเลือกทางเลือก ที่จะนำไปปฏิบัติต่อไป
6. การปฏิบัติตามการตัดสินใจ หรือทางเลือกที่เลือกมาแล้ว ซึ่งจะมีการติดตามผลของการตัดสินใจว่า เหมาะสมกับการแก้ปัญหาที่ต้องการหรือไม่

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2538 : 127 - 130) ได้เสนอกระบวนการตัดสินใจไว้ 6 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดปัญหา เป็นการรวบรวมข้อมูลและสรุปด้วยวิธีการ ทั้งการศึกษาเอกสาร การสอบถาม และการพิจารณาข้อเท็จจริงด้วยประการต่าง ๆ
2. หาข้อเท็จจริง การสำรวจตรวจสอบดูสภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบ ๆ ปัญหา
3. ระบุปัญหาที่แท้จริง การชี้ให้ได้ว่าปัญหาจริง ๆ นั้นคืออะไร
4. หาวิธีแก้ปัญหา ให้ทุกคนมีส่วนร่วมจะเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด
5. ตัดสินใจเลือกวิธีแก้ ต้องเลือกวิธีแก้ปัญหาจากหลาย ๆ ทางเลือก
6. กำหนดวิธีปฏิบัติ เป็นวิธีการปฏิบัติ จะปฏิบัติอย่างไรจึงจะเกิดผลตามที่กำหนดไว้

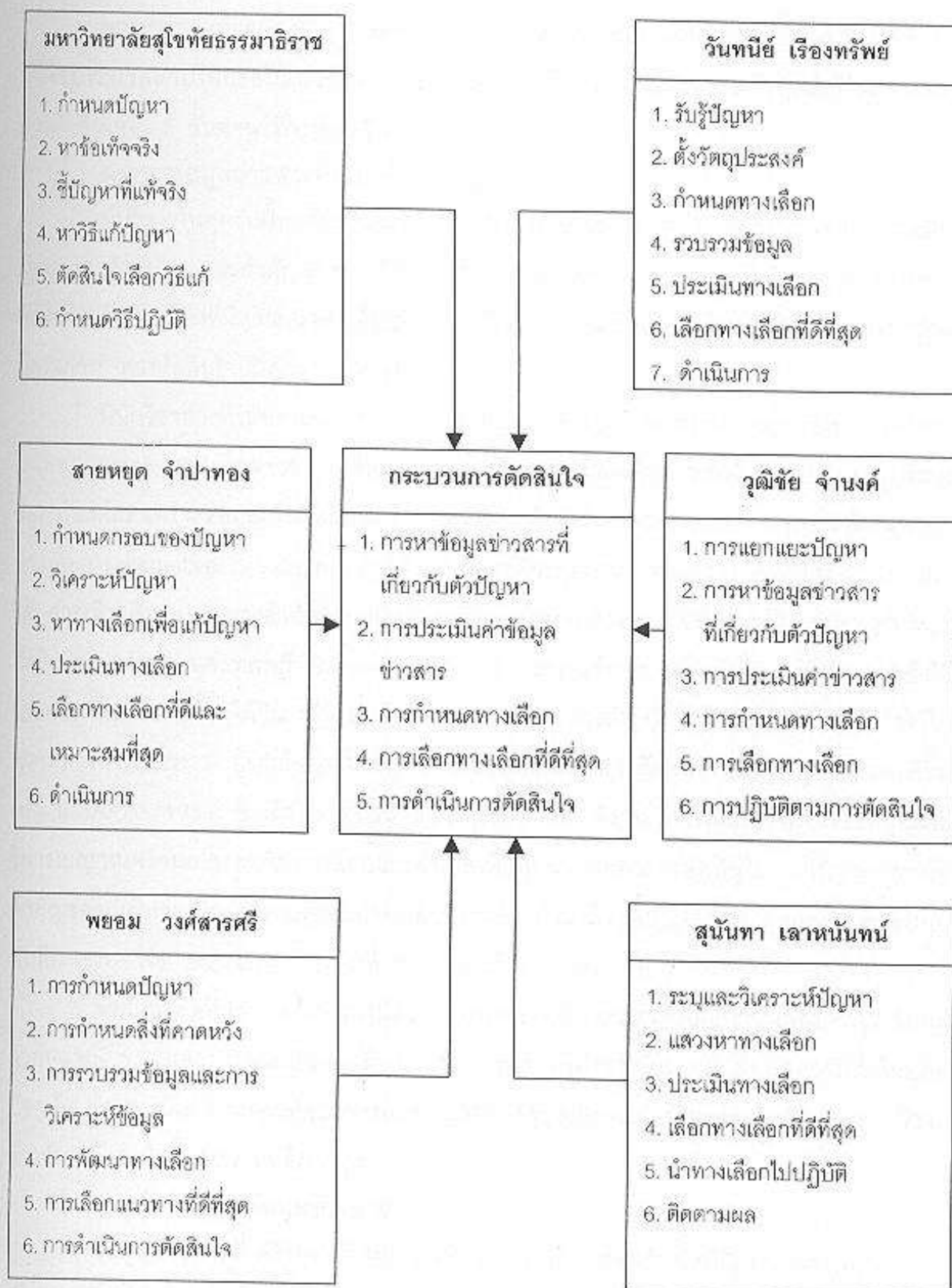
ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel 1987 : 336 อ้างถึงใน วันทนีย์ เรืองทรัพย์ 2540 : 25) ได้เสนอแนวทางการตัดสินใจแบบคลาสสิก (The Classical Decisionmaking) แบบนี้ แยกกระบวนการตัดสินใจเป็นขั้น ๆ ได้แก่

1. รับรู้ปัญหา เป็นการยอมรับของปัญหาที่เกิดขึ้น
 2. ตั้งวัตถุประสงค์ การวางแผน และกำหนดเป้าหมาย เพื่อแก้ปัญหา
 3. กำหนดทางเลือก การค้นหาหรือการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่ระบุไว้
 4. รวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ
 5. ประเมินทางเลือก เป็นเกณฑ์ใช้ในการพิจารณาโดยมีข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก
 6. เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ทางเลือกแต่ละทางเลือกสามารถนำไปปฏิบัติได้
 7. ดำเนินการ เป็นการตัดสินใจที่เปิดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย
- สุนันทา เลาหันนท์ (2542 : 159) ได้เสนอแนวคิดในการตัดสินใจไว้ 6 ขั้น ได้แก่

1. ระบุและวิเคราะห์ปัญหา เป็นการระบุสภาพและขอบเขตของปัญหาแล้วค้นหาสาเหตุ โดยพยายามหาสาเหตุทุกสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น
2. แสวงหาทางเลือก โดยการใช้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหาให้มากที่สุด ให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยที่สุด
3. ประเมินทางเลือก โดยพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของทางเลือก
4. เลือกทางเลือกที่ดีที่สุด พิจารณาวัตถุประสงค์ว่ามีประสิทธิภาพสูงสุดหรือไม่ และสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่ในการตัดสินใจ
5. นำทางเลือกไปปฏิบัติ เป็นการยอมรับของทุกคน และมีการมอบอำนาจหน้าที่ให้ผู้เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ
6. ติดตามผล เพื่อให้เป็นการแน่ใจว่ามีการนำการตัดสินใจไปปฏิบัติ และได้ผลตามที่คาดหวังไว้รวมทั้งการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงาน

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่ากระบวนการตัดสินใจ คือ ขั้นตอนของการเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติหรือแก้ปัญหา โดยใช้ความรู้ความคิดที่รอบคอบ ความมีเหตุผล และประสบการณ์ต่าง ๆ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยยึดกรอบแนวคิดกระบวนการตัดสินใจจากทฤษฎีของนักวิชาการ ใน 5 ขั้นมาศึกษา เนื่องจากกระบวนการดังกล่าว มีขั้นตอนรายละเอียดที่เป็นระบบที่ดี และสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานได้เป็นอย่างดี และเหมาะสมที่สุด

กระบวนการตัดสินใจ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจ ดังแผนภูมิที่ 5

แผนภูมิที่ 5 แสดงประมวลกระบวนการตัดสินใจ

จากตำรา หลักการ ทฤษฎี เอกสารต่าง ๆ และแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยประมวลมาเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นำมาประมวลแล้วสรุปเป็นกระบวนการตัดสินใจใน 5 ขั้นตอน ที่จะศึกษา ดังนี้

การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา

ผู้บริหารในทุกวันนี้ทุกคนต้องเผชิญหน้ากับการตัดสินใจมาก และยุ่งยากกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก ดังนั้น ความสำคัญของการมีข้อมูลที่ตรงกับความต้องการ และทันกับเวลาที่ต้องนำมาตัดสินใจ จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและสนใจเป็นพิเศษ หากข้อมูลดี มีคุณภาพ การตัดสินใจก็มีคุณภาพสูงเช่นเดียวกัน

มีนักวิชาการที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของข้อมูลข่าวสารไว้หลายแนวคิด ไพโรจน์ โตเทศ (2545 : 20) กล่าวว่า ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับนักบริหารในการบริหารจัดการองค์กร เพราะข้อมูลเป็นกลไกสำคัญต่อการ "ตัดสินใจ" (Decision) และการพัฒนาแบบทางเลือก (alternative development) เพื่อให้เกิดองค์กรคุณภาพ ส่วน มัย สุขเยี่ยม (2546 : 82) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ในการอาศัยข้อมูลประกอบนั้นทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันปฏิบัติ ผู้บริหารไม่ควรตัดสินใจโดยลำพัง และทฤษฎี Sehema ได้กล่าวว่า สมองจัดเก็บข้อมูลข่าวสารหรือความรู้เข้าไว้โดยการเชื่อมโยงสิ่งที่เราได้ยิน เห็น สัมผัส และทดลอง จากสิ่งที่เรารู้ ถ้ามีการเชื่อมโยงที่ดีเข้าไว้ในความทรงจำระยะยาว ผู้นั้นก็จะสามารถเรียกใช้ข้อมูลและทำการตัดสินใจที่ดีได้เร็วมาก และดีขึ้นเท่านั้น (Arbib 1989 อ้างถึงใน ราชน มีศรี 2545 : 5) ดังนั้น การตัดสินใจต้องใช้ข้อมูลและพิจารณาความสามารถในการแยกแยะข้อมูลเพื่อคุณภาพของการตัดสินใจ เป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้บริหาร เกณฑ์การตัดสินใจนั้นผู้บริหารต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของคนส่วนใหญ่ นั่นคือ Win - Win mentality (ธีระศักดิ์ กำปรรณรักษ์ 2540 : 13)

จากแนวคิดที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้นต้องค้นคว้าข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง ข้อมูลนั้นต้องมีความถูกต้องมากเพียงพอทันเวลา ข้อมูลควรมีทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และควรที่จะพิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบ มีเหตุผลมีหลักเกณฑ์ จึงจะทำให้การตัดสินใจนั้นมีประสิทธิภาพสูง

การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร

ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมามีได้หมายความว่า จะเกี่ยวข้องกับตัวปัญหา และมีคุณค่ากับปัญหานั้นเสมอไป ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องประเมินค่าข้อมูลข่าวสารที่ได้มาว่าถูกต้องเหมาะสมเพียงพอทันกับเวลาที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ การประเมินค่าของข่าวสารที่ได้มามักจะเป็นในลักษณะของการตรวจสอบ ขั้นแรกจะตรวจสอบในลักษณะของความจำเป็น และความเพียงพอของข่าวสารที่จะใช้ในการตัดสินใจนั้น ๆ ส่วนคุณภาพด้านอื่นก็จำเป็นเฉพาะเรื่องสำหรับปัญหานั้น ๆ

ถ้าปัญหานั้นเป็นเรื่องของปริมาณ ความถูกต้องแน่นอนก็จะต้องอยู่ในระดับสูงแต่ถ้าปัญหานั้นค่อนข้างจะเป็นนามธรรม ก็อาจกล่าวได้ว่าข่าวสารที่รับมานั้นก็ค่อนข้างจะยืดหยุ่นได้บ้าง คือ มีลักษณะเป็นนามธรรมด้วย เช่นกัน

ประชุม รอดประเสริฐ (2535 : 272) ได้ให้แนวคิดว่าการพิสูจน์ข้อมูล หรือการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความเป็นจริง มีเหตุผลซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น การอภิปรายร่วมกัน (Discussion) หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งผู้วิจัยจะได้เห็น และสัมผัสกับข้อมูลอย่างแท้จริง ข้อมูลที่ได้โดยผ่านการวิเคราะห์หรือประเมินค่าแล้วย่อมมีข้อเท็จจริงมากที่สุดสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ ส่วน อารี พันธุ์มณี (2545 : 15) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า บุคคลไม่มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน หรือเรียนรู้ตลอดชีวิตก็จะกลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันคน ไม่ทันโลก และลำบากต่อการปรับเปลี่ยนตนเอง เพราะเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร จำเพียงการรับรู้เพียงอย่างเดียวก็ไม่เพียงพอ แต่ต้องรับรู้ เรียนรู้ที่จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ แยกแยะ และประเมินค่าของข้อมูลข่าวสารให้ถูกต้องก่อนนำไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ อนันต์ เกตุวงศ์ (2534 : 164) ได้มีความเห็นว่า การประเมินข้อมูลเพื่อตรวจสอบหาความบกพร่อง หรือความไม่สมบูรณ์ หากพบก็ต้องมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อมีข้อมูลครบถ้วนและทำข้อมูลดิบให้เป็นข้อมูลที่ใช้ได้แล้ว การประเมิน ข้อมูลก็จะสามารถทำได้ ผู้ประเมินข้อมูลต้องเป็นผู้มีความรู้พอสมควร เพราะหากอ่านข้อมูลผิดก็จะเกิดผลเสียตามมาได้ ทั้งนี้ เพราะการตัดสินใจในแต่ละเรื่องแต่ละตอนต้องอาศัยข้อมูลมาประกอบการพิจารณาด้วย

สรุปได้ว่า การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร คือการกลั่นกรองข้อมูลเพื่อตัดสิ่งที่ไม่จำเป็นกับสาเหตุของปัญหาออกไปและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแง่ความจำเป็นและความเพียงพอ การประเมินค่าข้อมูลต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับคน เวลา สถานที่ นอกจากนั้นยังต้องใช้กลยุทธ์ โดยอาศัยกลุ่มบุคคลช่วยกลั่นกรองปัญหา ในการประเมินค่าข้อมูลข่าวสารต้องมีเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อคัดเลือกข้อมูลข่าวสารที่มีความเที่ยงตรง มีความเชื่อมั่น สามารถนำไปกำหนดทางเลือกได้หลาย ๆ ทางเพื่อที่จะได้นำไปพิจารณากำหนดทางเลือกต่อไป

การกำหนดทางเลือก

เมื่อได้มีการประเมินค่าข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ก็พอจะทราบว่ามีสาเหตุอย่างไร แนวทางที่จะแก้ไขก็อาจมีหลาย ๆ ทางเลือก ซึ่งมักมีความสำคัญความจำเป็น และความเหมาะสมอยู่ในระดับที่ต่างกัน ฉะนั้น ในกระบวนการขั้นนี้ ต้องใช้ความสามารถของผู้เฝ้าในการตัดสินใจเพื่อทำการตัดสินใจว่าจะเลือกทางเลือกใดที่จะดำเนินการแก้ปัญหาต่อไป

ประชุม รอดประเสริฐ (2535 : 6) ได้ให้แนวคิดว่า การกำหนดทางเลือก หมายถึง การค้นหาหรือกำหนดแนวทางแก้ปัญหาที่ระบุไว้ โดยพยายามพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในแต่ละวิธี

เหล่านั้นจากเวลาที่ต้องใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ที่ต้องนำมาสนับสนุน และบุคคลที่ต้องเกี่ยวข้อง เป็นต้น ส่วน ธงชัย สันติวงษ์ (2536 : 196) ได้เสนอแนวคิดว่า หลังจากที่ได้ค้นพบปัญหาอย่างแท้จริงแล้ว ขั้นตอนต่อมาผู้บริหารต้องพิจารณาเลือกทางเลือกต่าง ๆ ที่จะใช้ในการแก้ปัญหา โดยปกติแล้ว ปัญหาใด ๆ อาจจะมีวิธีการแก้ปัญหาหลายวิธีด้วยกัน ดังนั้น จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะควนตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมิได้พิจารณาถึงทางเลือกอื่น ๆ เลย และได้มีผู้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกับผู้ที่กล่าวมาแล้ว คือ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2546 : 23) ได้อธิบายว่า การกำหนดทางเลือกในขั้นนี้ เกี่ยวกับการกำหนดวิธีการ (Means) ต่าง ๆ ที่สามารถจะบรรลุถึงเป้าหมาย (End) ได้ ซึ่งอาจจะ มีหลายทางเลือกด้วยกัน จะต้องมีการกำหนดแต่ละวิธีขึ้นมา พร้อมทั้งมีการอธิบายผลดีผลเสีย ระบุอุปสรรคของแต่ละทางเลือก

สรุปได้ว่า การกำหนดทางเลือกจะต้องใช้ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ของผู้รู้ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้กำหนดทางเลือกให้ชัดเจน และควรกำหนดหลาย ๆ ทางเลือก และจะต้องมีการพิจารณาข้อดีข้อเสียของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ ต้องคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากการเลือกทางเลือกแต่ละทางเลือก และที่สำคัญคือควรให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกด้วยก็จะดี

การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเป็นขั้นตอนที่แสดงให้เห็นความตั้งใจที่จะปฏิบัติ โดยเลือกทางเลือกจากทางเลือกที่กำหนดไว้หลาย ๆ ทาง ให้ได้ทางเลือกที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ หรือปัญหานั้น และการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด เมื่อได้มีการประเมินทางเลือกโดยจัดลำดับความสำคัญแล้ว การตัดสินใจเลือกจึงควรเลือกทางเลือกที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงสุด สามารถนำไปปฏิบัติได้ และที่สำคัญจะต้องเป็นทางเลือกที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (สุนันทา เลานันท์ 2542 : 161) นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาผลดีผลเสียที่จะเกิดจากการแก้ปัญหา นั้น ๆ โดยอาศัยการวิเคราะห์เปรียบเทียบจากข้อมูล และผู้ตัดสินใจอาจใช้ประสบการณ์ และ คุลยพินิจ การประเมินทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ตลอดจนการประชุมระดมสมอง รวมทั้ง การรื้อเมื่อเห็นว่าข้อมูลไม่เพียงพอ (ระวัง ลีวิชัย 2545 : 12) ส่วน วุฒิชัย จำนงค์ (2533 : 6 - 7) มีความเห็นว่าขั้นตอนการเลือกเป็นขั้นตอนการตัดสินใจ ซึ่งยังไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าสมบูรณ์ตามที่ ตั้งใจจนกว่าจะได้นำไปปฏิบัติตามการตัดสินใจ และสมยศ นาวิการ (2539 : 115 - 122) ได้เสนอเพิ่มเติมว่า การดำเนินการตัดสินใจเลือกทางเลือกใดจะต้องคำนึงคุณภาพมากกว่าการยอมรับของ บุคลากรในองค์การ แต่ถ้าได้ทั้งคุณภาพและเกิดการยอมรับในองค์การก็ถือว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด

สรุปได้ว่า การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดนั้น จะต้องเลือกทางเลือกที่สามารถจะปฏิบัติได้ ประกอบกับอาศัยเทคนิคการตัดสินใจมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา หากจุดที่ได้ประโยชน์มากที่สุด และมีผลเสียน้อยที่สุด โดยต้องคำนึงถึงความถูกต้อง จึงจะได้คุณภาพที่เกิดจากการยอมรับในองค์การนั้น เป็นต้น

การดำเนินการตัดสินใจ

การดำเนินการตัดสินใจเป็นการดำเนินการตามทางเลือกที่ได้ตัดสินใจเลือกไว้ครั้งหนึ่งแล้ว โดยจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงาน กำหนดแผนปฏิบัติการ มีการควบคุม ติดตาม และ ประเมินผล ทั้งระหว่างการทำงานและเมื่อสิ้นสุดการทำงาน ส่วนวีระพงษ์ ไชยรา (2541 : 25) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การดำเนินการตัดสินใจที่ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ถือว่าการตัดสินใจที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งองค์การสามารถนำทางเลือกที่ตัดสินใจแล้วนำไปปฏิบัติ คือ การที่ผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายยอมรับ มีการมอบอำนาจหน้าที่ให้ผู้เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ มีเวลาปฏิบัติอย่างเหมาะสม และ เป็นการตัดสินใจที่เปิดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจด้วย และในแนวเดียวกัน ธงชัย สันติวงษ์ (2536 : 200 – 201) ได้มีแนวคิดไว้ว่า การดำเนินการตามการตัดสินใจทำให้ผู้บริหาร ต้องผูกพันตัวเองกับวิธีการ หรือทางเลือกที่ได้เลือก และทำให้ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ภายหลัง ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เวลาในการติดตามดูการปฏิบัติการ และต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อให้งานเป็นไปในทางที่ต้องการความสำเร็จและความล้มเหลวของการตัดสินใจจะมีได้มาก หรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการนำเอาการตัดสินใจไปปฏิบัตินั่นเอง

นอกจากนี้ อัญชลี โพธิ์ทอง และคณะ (2543 : 48) ได้กล่าวว่า การดำเนินการของการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ประการแรก ผู้บริหารต้องกำหนดงบประมาณหรือตารางเวลาของการกระทำที่ได้ทำการตัดสินใจไป โดยวัดความคืบหน้าของการตัดสินใจในรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ต้องมีการมอบหมายความรับผิดชอบที่ชัดเจนของการดำเนินการของการกระทำด้วย ประการที่สอง ผู้บริหารต้องกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติของการรายงานเป็นระยะเกี่ยวกับความคืบหน้าของการกระทำ เขาต้องจัดเตรียมการวัดที่เหมาะสม ประการสุดท้าย ผู้บริหารต้องกำหนด "ระบบการเตือนไว้ตั้งแต่เนิ่น ๆ" เพื่อให้รู้ถึงปัญหาบางอย่างที่เกิดขึ้นกับการกระทำเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้

สรุปได้ว่า การดำเนินการตัดสินใจต้องมีการวางแผน มีการกำหนดแผนการปฏิบัติการที่ชัดเจน มีการติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อให้งานประสบปัญหาน้อยที่สุด และประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาการตัดสินใจ

การตัดสินใจของผู้บริหารอาจมีปัญหาดังต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งปัญหาที่ประสบกันทั่ว ๆ ไป และปัญหาที่รุนแรงต้องการการแก้ไขอย่างรวดเร็ว เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นผู้บริหารต้องพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านั้น จึงจำเป็นต้องแสวงหากลวิธีต่าง ๆ หรือทางเลือกที่จะใช้ในการแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ ซึ่งปัญหาที่อาจเกิดจาก บุคลากร สภาพแวดล้อม หรือระบบการทำงานต่าง ๆ นอกจากนี้ยังอาจเกิดจากผู้ตัดสินใจเอง เช่น ลักษณะนิสัย ประสบการณ์ที่หล่อหลอมมา และค่านิยม ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีของสังคมในหน่วยงาน

เกริก วัยศमानนท์ (2544 : 59 – 60) ได้กล่าวถึงปัญหาการตัดสินใจ ไว้ 4 ประเภท คือ

1. การขาดข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้องและอย่างเพียงพอ
 - 1.1 ขาดข้อมูลข่าวสาร
 - 1.2 ข้อมูลข่าวสารมีน้อยมาก
 - 1.3 ไม่มีหน่วยงานย่อยและระบบการจัดเก็บเอกสารข้อมูลต่าง ๆ
 - 1.4 อาศัยข่าวสารข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
 - 1.5 เป็นข่าวสารข้อมูลที่เชื่อถือไม่ได้
2. ข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาที่จะพิจารณาตัดสินใจ
 - 2.1 เร่งรีบทำการตัดสินใจภายในระยะเวลาอันสั้น
 - 2.2 ไม่มีเวลามากเพียงพอที่จะพินิจพิจารณาข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ
 - 2.3 ขาดความละเอียดรอบคอบในการตัดสินใจ
 - 2.4 ขาดข่าวสารข้อมูลไม่มีคุณภาพ
3. ผู้ตัดสินใจขาดความรู้และประสบการณ์ในการตัดสินใจ
 - 3.1 มีความแตกต่างในด้านต่าง ๆ เช่น สถิติปัญญา ความถนัด ทักษะคติ สภาพทางจิตใจ และประสบการณ์
 - 3.2 ขาดความรู้และประสบการณ์
 - 3.3 ลักษณะนิสัยของผู้ปฏิบัติงาน
4. ผู้ตัดสินใจคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม
 - 4.1 คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวในเรื่องชื่อเสียง ความสะดวกสบาย ตำแหน่ง เงินทอง และสิ่งอื่น ๆ เป็นส่วนใหญ่
 - 4.2 นำเอาความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และค่านิยมส่วนตัวอื่น ๆ มาตัดสินใจ

พยอม วงศ์สารศรี (2538 : 93) ได้กล่าวถึง ประเภทของปัญหา ไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นประจำ (Routine Problems) - การตัดสินใจตามแผน (Programmed Decisions) เพราะทุกองค์การมีนโยบายการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น การแก้ปัญหาใด ๆ ที่เกิดขึ้นถ้าเข้าข่ายกับระบบที่เป็นอยู่ก็นำระเบียบและกฎที่เคยทำมาแก้ปัญหา นั้น ๆ ได้เลย

2. ปัญหาพิเศษ (Unusual or Exceptional Problems) - การตัดสินใจไม่เป็นไปตามแผน (Non Programmed Decisions) บางครั้งปัญหาที่เกิดขึ้น นโยบายหรือข้อกำหนดต่าง ๆ ที่องค์การ กำหนดไว้ไม่สามารถครอบคลุมถึง ในสภาพเช่นนี้จะต้องใช้การตัดสินใจไม่เป็นไปตามแผน เช่น การจัดสรรทรัพยากรและการพัฒนาความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้บริหารเผชิญจะเป็น ปัญหาพิเศษที่มีลักษณะหลากหลายแตกต่างกันออกไป

ส่วน สุนันทา เลานันทน์ (2542 : 153 - 154) ได้กล่าวถึง ปัญหาที่พิจารณาตาม ความเบี่ยงเบนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับความต้องการที่เกิดขึ้นต่างเวลากัน แบ่งไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1. ปัญหาประเภทขัดข้อง หมายถึง ปัญหาที่การเบี่ยงเบนหรือความแตกต่างจาก เป้าหมายนั้นเกี่ยวโยงจากอดีตถึงปัจจุบัน สภาพการเบี่ยงเบนได้เกิดมาตั้งแต่อดีต และยังคงเผชิญ อยู่ในปัจจุบัน และสื่อว่าจะยังคงเป็น "ปัญหา" ต่อไปในอนาคต เพราะยังหาวิธีการแก้ไขไม่ได้ หรือ แก้ไขแล้วแต่ไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ปัญหานี้จึงเรียกว่า ปัญหาขัดข้อง

2. ปัญหาประเภทป้องกัน หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอนาคต กล่าวคือ แต่เดิม เหตุการณ์ในอดีตดำเนินมาด้วยดี แต่ปัจจุบันมีสัญญาณบอกเหตุให้เตรียมตัวคิดหาวิธีแก้ไข เพราะ อาจเกิดการเบี่ยงเบนในอนาคต จึงเรียกว่า ปัญหาป้องกัน

3. ปัญหาประเภทเชิงพัฒนา หมายถึง ปัญหาซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากผลการปฏิบัติงานที่ ผ่านมาไม่เคยได้มาตรฐานมาโดยตลอด และมีแนวโน้มว่าจะยังคงสภาพเดิมอยู่ตลอดไป ทีมงานจึง ต้องการปรับปรุงให้สภาพดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ จึงเรียกว่า ปัญหาเชิงพัฒนา

สรุปได้ว่า ในการตัดสินใจผู้บริหารอาจต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับระบบข้อมูลข่าวสาร ซึ่ง อาจเกิดจากการมีข้อมูลไม่เพียงพอ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เชื่อถือไม่ได้ จึงทำให้การตัดสินใจ ผิดพลาดและเกิดจากผู้ตัดสินใจเองคือ มีสาเหตุจากการขาดความรู้และประสบการณ์ การใช้อารมณ์ ตลอดจนเกิดจากระเบียบ กฎหมาย วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยมของสังคม และขาดความร่วมมือ จากผู้ร่วมงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รัตนวรรณ ข้างวงศ์ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระแก้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงาน และเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงานและขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ ขนาดโรงเรียน และพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. ในภาพรวมผู้บริหารมีพฤติกรรมการตัดสินใจที่มีคุณภาพระดับปานกลาง สำหรับการบริหารงานทั้ง 6 งาน พบว่า งานด้านวิชาการ และงานสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารมีพฤติกรรมในการตัดสินใจที่มีคุณภาพระดับมาก ส่วนงานด้านกิจการนักเรียน งานบุคลากร งานธุรการ การเงินและพัสดุ และงานด้านอาคารสถานที่ ผู้บริหารมีพฤติกรรมในการตัดสินใจที่มีคุณภาพระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารงานโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน พบว่า ผู้บริหารงานที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีพฤติกรรมในการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($p < .05$)
3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีพฤติกรรมในการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญในทางสถิติ

วันชัย บุญทอง (2542 : บทคัดย่อ) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแบบการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการบริหารงาน 3 งานคือ งานบริหารทั่วไป งานแผนงานและพัฒนาชุมชน และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอและนักวิชาการศึกษา เครื่องมือที่ใช้การศึกษาเป็นแบบสอบถามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์อำเภอ 5 แบบ ผลการวิจัยพบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอและนักวิชาการศึกษา มีทัศนคติต่อแบบการตัดสินใจในการบริหารงาน 3 งาน โดยใช้แบบการตัดสินใจหลายแบบ ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อแบบการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอและนักวิชาการศึกษา ในสำนักงานเขตที่มีขนาดต่างกัน และในเขตการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อแบบการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

ภาวนา วงสวาท (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการบริหารวิชาการโรงเรียน 7 งานคือ งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และงานประชุมอบรมทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ในการบริหารวิชาการ 7 งาน เป็นแบบ "ผู้บริหารหารือกับครู อาจารย์ในโรงเรียนเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง" ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนต่างกันคือ น้อยกว่า 2 ปี และมากกว่า 4 ปีขึ้นไป มีความเห็นว่าการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน ยกเว้นงานนิเทศภายในมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความเห็นว่าการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน ยกเว้น งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และงานการเรียนการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วันพนิย์ เรืองทรัพย์ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาว่าสภาพและปัญหาในการตัดสินใจ เพศและประสบการณ์มีผลต่อสภาพและปัญหาในการตัดสินใจหรือไม่ จากการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับสภาพการตัดสินใจ และปัญหาการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้ตอบ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สภาพการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อมีการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการตัดสินใจ โดยจำแนกตามเพศ ชายและหญิง พบว่า มีสภาพและปัญหาการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์การบริหารงานมากกับประสบการณ์การบริหารงานน้อย พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปงานวิจัยในประเทศได้ว่า ผู้บริหารมีการตัดสินใจโดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในความคิด กระบวนการ การหาข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนตัดสินใจ เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้และนำมาประกอบเพื่อการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี

งานวิจัยต่างประเทศ

กรีน (Greene 1992 : 1003 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาความรู้สึกของครูใหญ่ต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของโรงเรียนในเขตโคลัมเบีย และผลของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการปฏิบัติงาน ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร 102 คน ส่วนใหญ่ (74.50) พบว่า ตนเองมีความเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจน้อย ผู้บริหารส่วนใหญ่ (68.80) พบว่า ประสิทธิภาพใน

ระดับสูงของการตัดสินใจมีความเกี่ยวข้องกับงานประเภทต่าง ๆ ดังนี้ งบประมาณครูได้บังคับบัญชาหลักสูตร ตัวนักเรียน และการจัดการ ผู้บริหารส่วนใหญ่ (85.50) เชื่อว่า พวกเขาต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนกลุ่มที่ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ยังคงมีความเห็นว่า หากพวกเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจก็จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ

สมิธ (Smith 1990 : 2340 - A) ได้ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนในรัฐวอชิงตัน ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งเรื่องระเบียบของโรงเรียนประจำ โดยได้ทำการศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนรัฐบาลในรัฐวอชิงตัน ในระหว่างปี ค.ศ. 1988 - 1989 โดยใช้แบบสอบถามให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ตอบ สิ่งที่ค้นพบคือ ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างรูปแบบการตัดสินใจของวอร์มและเยาตันกับการตัดสินใจที่เกิดขึ้นโดยไม่มีรูปแบบ นอกจากนี้ยังพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผู้บริหารที่เลือกตัดสินใจ ที่สนองความต้องการของตนเองกับการตัดสินใจโดยใช้กระบวนการตัดสินใจที่มีรูปแบบ และยังพบความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญเกี่ยวกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา รวมทั้งด้านทัศนคติของผู้บริหารที่ใช้กระบวนการตัดสินใจกับผู้บริหารที่ไม่ใช้กระบวนการตัดสินใจ จากข้อสรุปชี้ให้เห็นว่า ไม่มีกระบวนการตัดสินใจใดที่ผู้บริหารเลือกนำมาใช้ในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งในโรงเรียนประจำมากกว่ากระบวนการอื่น รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจของวอร์มและเยาตันด้วย ซึ่งรูปแบบของวอร์มและเยาตัน ไม่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร ทัศนคติ ประชากร ขนาดของชุมชน อายุ เพศและระดับการศึกษาของผู้บริหารเลย แต่อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่ผู้บริหารใช้บ่อยที่สุดก็คือ การปรึกษาหารือ และใช้กลุ่มช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งตรงกับที่ค้นพบตามรูปแบบของวอร์มและเยาตัน

โคเบลลี (Cobelli 1989 : 1226 - A) ได้ศึกษารูปแบบการตัดสินใจในการบริหารในระดับอุดมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการตัดสินใจของผู้บริหารในระดับอุดมศึกษาว่า อำนาจหน้าที่ สถานภาพ บุคลิกภาพ เพศ ตลอดจนขนาดขององค์การ มีผลต่อการตัดสินใจหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาเป็นระยะเวลา 4 ปีขึ้นไป โดยจำแนกเป็น อธิการบดี คณบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณบดีฝ่ายสวัสดิการ หัวหน้าภาควิชาและฝ่ายทะเบียน ผลการศึกษาวิจัยพบว่าขนาดขององค์การ อำนาจหน้าที่ สถานภาพ เพศ มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร และจากการสัมภาษณ์ทำให้ไม่สามารถวัดความคิดด้านมโนทัศน์ และพฤติกรรมของผู้บริหารได้ แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้พบว่าผู้บริหารมีการตัดสินใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ลันด์ควิสท์ (Lundquist 1982 : 4231 - A) ได้ศึกษากระบวนการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ใหญ่และผู้บริหารระดับกลางในโรงเรียนระดับมัธยม ขานเมืองชิคาโก สหรัฐอเมริกา พบว่าในกระบวนการตัดสินใจ 5 ขั้น ซึ่งประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การตัดสินใจมักยึดตนเองเป็นใหญ่ใน

การวิเคราะห์ปัญหา ขั้นที่ 2 การค้นหาทางเลือกในการแก้ปัญหา มีหลักฐานน้อยมากว่าได้มีการหาทางเลือกหลาย ๆ ทางในการแก้ปัญหา ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ และเปรียบเทียบทางเลือกต่าง ๆ เนื่องจากไม่มีการหาทางเลือกไว้หลาย ๆ ทาง ดังนั้น ในการตัดสินใจสั่งการ จึงคำนึงถึงเฉพาะด้านการเงิน เวลา ระเบียบกฎหมายต่าง ๆ เท่านั้น ขั้นที่ 4 การหาทางเลือกตามแผนที่จะปฏิบัติ จะไม่มีการใช้กระบวนการตัดสินใจสั่งการอย่างมีแบบแผน และเป็นขั้นตอนแต่อย่างใด ขั้นที่ 5 การประเมินทางเลือกที่เกิดจากการตัดสินใจนั้น ใช้วิธีการประเมินผลจากเกณฑ์ที่ตนตั้ง ตามความนึกคิดของตนเท่านั้น โดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน หรือมีเหตุผลแต่ประการใด

สรุปงานวิจัยในต่างประเทศได้ว่า เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพที่ดี ผู้บริหารต้องอาศัยผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา โดยให้มีส่วนร่วมในกระบวนการ การวิเคราะห์ข้อมูล และแนวความคิดซึ่งเป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า การที่ผู้บริหารจะตัดสินใจในการบริหารงาน เพื่อประสิทธิภาพของงานต้องอาศัยกระบวนการ และข้อมูลอย่างพอเพียงในการประกอบการตัดสินใจ กระบวนการ และข้อมูลที่ดี ย่อมต้องได้จากเพื่อนร่วมงาน ประกอบกับผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอกระบวนการและข้อมูล แนวความคิด และการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการตัดสินใจ ซึ่งผู้บริหารต่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า การมีกระบวนการตัดสินใจภายในองค์การ ย่อมสร้างประสิทธิภาพของงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาใน 50 สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มอย่างง่ายจากประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารฝ่ายการศึกษา จำนวน 80 คน ซึ่งเป็นจำนวนตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่าตามแนวของ ลิเคิร์ท (Best and Kahn 1993 : 246 – 250) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของกระบวนการในการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เพื่อสำรวจระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาใน 5 ขั้นตอน คือ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

ตัวปัญหา การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษา หลักการ ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร จากเอกสาร และผลงานวิจัยต่าง ๆ
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเรียบเรียง และสร้างเป็นแบบสอบถามสภาพ และปัญหาของกระบวนการตัดสินใจ ใน 5 ขั้นตอน คือ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจ
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน 25 ข้อ เสนอต่อประธาน และกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงข้อความให้ครอบคลุมเนื้อหา และที่ใช้ภาษา
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้
5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) ของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจ 0.50 ขึ้นไปถือว่าสอดคล้อง พบว่ามีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.50 - 1.00 แสดงว่าทุกข้อของแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แต่มีบางข้อที่ผู้เชี่ยวชาญบางท่านเสนอแนะให้ปรับภาษา จึงทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีไขกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ สูตร OC - coefficient ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .89
7. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งหนังสือแนะนำตัวพร้อมแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว และหนังสือขอความร่วมมือของผู้วิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างทางต้นกระจอกของสำนักการศึกษา โดยกำหนดให้ส่งคืนภายใน 15 วัน ทั้งนี้ โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาทุกสำนักงานเขตเป็นผู้ประสานเก็บแบบสอบถามให้

3. ผู้วิจัยได้ติดตามและขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยทวงถามทางโทรศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 80 ฉบับ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบจับสลาก จำแนกเป็น ศึกษาธิการเขต จำนวน 44 ฉบับ และผู้ช่วยศึกษาธิการเขต จำนวน 36 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยการให้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC⁺ (Statistics Package for the Social Sciences/Personal Computer – plus) (SPSS Inc. 1996) ด้วยสถิติร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way – Analysis of Variances)

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว จึงให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับมากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับมาก
ระดับ	3	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับน้อย
ระดับ	1	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับน้อยที่สุด

2. สถิติที่ใช้ในการอธิบายข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ความถี่และร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรต้น คือ ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

2.2 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามกระบวนการและระดับปัญหาการตัดสินใจ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมาย โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ไว้ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว 2535 : 24)

4.51 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกระบวนการและปัญหาการตัดสินใจในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.3.1 กรณีมีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ จำแนกกลุ่มตามตำแหน่ง เพศ และ วุฒิการศึกษา เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยใช้ t -test แบบ 2 กลุ่มอิสระ

2.3.2 กรณีมีกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ จำแนกกลุ่มตามจบสาขาการศึกษา และ ประสบการณ์ในการบริหารงาน เปรียบเทียบความแตกต่างโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ถ้าพบว่ามีนัยสำคัญจะเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยการวิเคราะห์การเปรียบเทียบพหุ (Multiple Comparision) โดยใช้สูตรของเชฟเฟ้ (Scheffe') (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2540 : 321 - 322)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ความถี่และร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจ

ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายข้อ ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

4.1 เปรียบเทียบสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

4.2 เปรียบเทียบปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีสัญลักษณ์ปรากฏไว้ ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
F	แทน	ค่าการแจกแจง F
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบน (sum of square)
MS	แทน	ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน (mean of square)
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้จากการคำนวณตามหลักการสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยนำข้อมูลเหล่านี้มาเปรียบเทียบเกณฑ์ได้แบ่งไว้ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว 2535 : 24)

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / ปัญหาในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ความถี่และร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

ตารางที่ 1 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน (n = 80)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ศึกษาธิการเขต	44	55.00
1.2 ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต	36	45.00
รวม	80	100.00
2. เพศ		
2.1 ชาย	42	52.50
2.2 หญิง	38	47.50
รวม	80	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
3.1ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	47	58.75
3.2ปริญญาโทหรือสูงกว่า	33	41.25
รวม	80	100.00
4. จบสาขาการศึกษา		
4.1 ไม่จบ วิชาเอกหรือวิชาโท สาขาการบริหารหรือบริหารการศึกษา	54	67.50
4.2 จบ ด้านการบริหารหรือบริหารการศึกษา	26	32.60
4.2.1 ปริญญาตรี วิชาเอกหรือวิชาโทด้านการบริหาร/บริหารการศึกษา	(7)	(08.80)
4.2.2 ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา	(19)	(23.80)
รวม	80	100.00
5. ประสบการณ์ในการบริหารงาน		
5.1 ต่ำกว่า 5 ปี	20	25.00
5.2 5- 10 ปี	29	36.25
5.3 มากกว่า 10 ปี	31	38.75
รวม	80	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งเป็นศึกษานิเทศก์มากกว่าผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่ามากกว่า ปริญญาโทหรือสูงกว่า จบวิชาเอกหรือวิชาโทสาขาการบริหารหรือบริหารการศึกษาน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่จบ และมีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปีมากที่สุด รองลงมา คือ มีประสบการณ์ 5-10 ปี และต่ำกว่า 5 ปี ตามลำดับ

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และระดับปัญหาของสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและแต่ละขั้นตอน (n = 80)

ขั้นที่	กระบวนการตัดสินใจ	สภาพ			ปัญหา		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปัญหา
1	การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา	3.81	0.64	มาก	2.55	0.88	ปานกลาง
2	การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร	3.70	0.69	มาก	2.55	0.88	ปานกลาง
3	การกำหนดทางเลือก	3.74	0.73	มาก	2.42	0.80	น้อย
4	การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด	3.80	0.75	มาก	2.46	0.89	น้อย
5	การดำเนินการตัดสินใจ	3.79	0.83	มาก	2.42	0.88	น้อย
รวม		3.77	0.73	มาก	2.48	0.87	น้อย

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษามีสภาพของกระบวนการตัดสินใจในภาพรวมและแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยของแต่ละขั้นตอน คือ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด การดำเนินการตัดสินใจ การกำหนดทางเลือก และการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร สำหรับปัญหาของกระบวนการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย พิจารณาแต่ละขั้นตอน พบว่า การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา

และการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร มีปัญหาเท่ากันในระดับปานกลาง ส่วนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด การดำเนินการตัดสินใจ และการกำหนดทางเลือก มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย โดยการกำหนดทางเลือก และการดำเนินการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยปัญหาเท่ากัน

ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อ ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา (n = 80)

ข้อที่	ขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่
1	ศึกษาหลักเกณฑ์และระเบียบอย่างละเอียด	4.16	0.75	มาก	1
2	หาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจากผู้ร่วมงานภายในฝ่ายการศึกษา	3.76	0.82	มาก	4
3	หาข้อมูลนอกฝ่ายการศึกษาหรือผู้รู้เห็นในปัญหานั้น ๆ	3.59	0.94	มาก	5
4	หาข้อมูลให้มาก ๆ อย่างรวดเร็วทันกับเหตุการณ์เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ	3.78	0.93	มาก	2
5	อาศัยข้อมูลจากประสบการณ์ที่เคยใช้แก้ปัญหาสำเร็จมาแล้ว	3.78	1.04	มาก	2
รวม		3.81	0.92	มาก	

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจตามขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา โดยภาพรวมและรายชื่อ อยู่ในระดับมาก เวียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยรายชื่อจากมากไปหาน้อย คือ ข้อที่ 1 ศึกษาหลักเกณฑ์และระเบียบอย่างละเอียด ข้อที่ 4 หาข้อมูลให้มาก ๆ อย่างรวดเร็วทันกับเหตุการณ์ เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ กับข้อที่ 5

อาศัยข้อมูลจากประสบการณ์ที่เคยใช้แก้ปัญหาสำเร็จมาแล้ว ข้อที่ 2 หาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจากผู้ร่วมงานภายในฝ่ายการศึกษาและข้อที่ 3 หาข้อมูลนอกฝ่ายการศึกษาหรือผู้รู้เห็นในปัญหานั้นๆ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร (n = 80)

ข้อที่	ขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่
6	คัดเลือกข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	3.95	0.86	มาก	1
7	ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่จะนำไปใช้	3.91	0.86	มาก	2
8	เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานร่วมพิจารณาข้อมูลด้วย	3.73	0.95	มาก	3
9	ใช้หลักสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	3.48	0.99	ปานกลาง	4
10	ประเมินค่าข้อมูลจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด	3.45	0.94	ปานกลาง	5
รวม		3.70	0.94	มาก	

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจตามขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ 6 คัดเลือกข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปัญหาอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ข้อที่ 7 ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่จะนำไปใช้ และข้อที่ 8 เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานร่วมพิจารณาข้อมูลด้วย มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับส่วนข้อที่ 9 คือ ใช้หลักสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อที่ 10 ประเมินค่าข้อมูลจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการกำหนดทางเลือก (n = 80)

ข้อที่	ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
11	พิจารณากำหนดทางเลือกไว้หลาย ๆ ทาง เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจ	4.06	0.79	มาก	1
12	กำหนดทางเลือกโดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ และผู้เกี่ยวข้อง	3.68	0.85	มาก	3
13	มีการจัดอันดับความสำคัญของทางเลือก โดยคำนึงถึงผลดีผลเสีย	3.68	0.99	มาก	3
14	ทบทวนและศึกษาผลกระทบของแต่ละ ทางเลือกที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ	3.78	0.91	มาก	2
15	วิเคราะห์และประเมินทางเลือกตามเกณฑ์ ที่ได้กำหนดไว้	3.53	0.98	มาก	5
รวม		3.74	0.92	มาก	

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจตาม
ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ย
รายชื่อจากมากไปหาน้อย คือ ข้อที่ 11 พิจารณากำหนดทางเลือกไว้หลาย ๆ ทางเพื่อประโยชน์ต่อ
การตัดสินใจ ข้อที่ 14 ทบทวนและศึกษาผลกระทบของแต่ละทางเลือกที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ข้อที่
12 กำหนดทางเลือกโดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง กับข้อที่ 13 มีการจัดอันดับความสำคัญ
ของทางเลือกโดยคำนึงถึงผลดีผลเสีย และข้อที่ 15 วิเคราะห์และประเมินทางเลือกตามเกณฑ์ที่ได้
กำหนดไว้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ($n = 80$)

ข้อที่	ขั้นตอนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่
16	การเลือกทางเลือกที่ดีต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้	3.88	0.89	มาก	2
17	ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการพิจารณาทางเลือกด้วยเสมอ	3.75	0.95	มาก	4
18	คำนึงถึงคุณภาพมากกว่าการยอมรับในการเลือกทางเลือก	3.71	0.94	มาก	5
19	เลือกทางเลือกโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าบุคคล	3.89	1.06	มาก	1
20	เลือกทางเลือกทุกครั้งมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนนำไปปฏิบัติ	3.78	0.90	มาก	3
รวม		3.80	0.95	มาก	

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจตามขั้นตอนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยรายชื่อจากมากไปหาน้อยคือ ข้อที่ 19 เลือกทางเลือกโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าบุคคล ข้อที่ 16 การเลือกทางเลือกที่ดีต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ ข้อที่ 20 เลือกทางเลือกทุกครั้งมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนนำไปปฏิบัติ ข้อที่ 17 ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการพิจารณาทางเลือกด้วยเสมอ และข้อที่ 18 คำนึงถึง คุณภาพมากกว่าการยอมรับในการเลือกทางเลือก

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปฏิบัติ และลำดับที่ของสภาพของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ (n = 80)

ข้อที่	ขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่
21	วางแผนและกำหนดนโยบายในการดำเนินการตัดสินใจให้ชัดเจน	3.98	0.95	มาก	1
22	ชี้แจงการดำเนินการตัดสินใจให้ผู้ร่วมงานได้ทราบทุกคน	3.71	0.92	มาก	4
23	มอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานไปดำเนินการตามที่ตัดสินใจไว้	3.73	1.01	มาก	3
24	ควบคุม ดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้	3.88	1.07	มาก	2
25	ประเมินผลการดำเนินการตัดสินใจเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	3.65	1.10	มาก	5
รวม		3.79	1.01	มาก	

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจตามขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยรายชื่อจากมากไปหาน้อย คือ ข้อที่ 21 วางแผนและกำหนดนโยบายในการดำเนินการตัดสินใจให้ชัดเจน ข้อที่ 24 ควบคุม ดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ ข้อที่ 23 มอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานไปดำเนินการตามที่ตัดสินใจไว้ ข้อที่ 22 ชี้แจงการดำเนินการตัดสินใจให้ผู้ร่วมงานได้ทราบทุกคน และข้อที่ 25 ประเมินผลการดำเนินการตัดสินใจเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหา
(n = 80)

ข้อที่	ขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับ ตัวปัญหา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
1	ศึกษาหลักเกณฑ์และระเบียบอย่างละเอียด	2.56	1.09	ปานกลาง	3
2	หาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจากผู้ร่วมงาน ภายในฝ่ายการศึกษา	2.56	0.99	ปานกลาง	3
3	หาข้อมูลนอกฝ่ายการศึกษา หรือผู้รู้เห็นใน ปัญหานั้น ๆ	2.39	1.07	น้อย	5
4	หาข้อมูลให้มาก ๆ อย่างรวดเร็วทันกับ เหตุการณ์เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ	2.64	1.07	ปานกลาง	1
5	อาศัยข้อมูลจากประสบการณ์ที่เคยใช้ แก้ปัญหาสำเร็จมาแล้ว	2.60	1.16	ปานกลาง	2
รวม		2.55	1.08	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจตาม
ขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับรายชื่อมี
ปัญหาระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 3 มีระดับปัญหาน้อยคือ หาข้อมูลนอกฝ่ายการศึกษา
หรือผู้รู้เห็นในปัญหานั้น ๆ สำหรับข้ออื่น ๆ เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อที่
4 หาข้อมูลให้มาก ๆ อย่างรวดเร็วทันกับเหตุการณ์เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ ข้อที่ 5 อาศัยข้อมูล
จากประสบการณ์ที่เคยใช้แก้ปัญหาสำเร็จมาแล้ว ข้อที่ 1 ศึกษาหลักเกณฑ์และระเบียบอย่าง
ละเอียด กับข้อที่ 2 หาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจากผู้ร่วมงานภายในฝ่ายการศึกษา

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร (n = 80)

ข้อที่	ขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
6	คัดเลือกข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	2.53	1.04	ปานกลาง	4
7	ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดลำดับความ สำคัญของข้อมูลที่จะนำไปใช้	2.54	1.11	ปานกลาง	2
8	เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานร่วมพิจารณา ข้อมูลด้วย	2.64	1.07	ปานกลาง	1
9	ใช้หลักสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	2.50	1.06	น้อย	5
10	ประเมินค่าข้อมูลจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด	2.54	0.99	ปานกลาง	2
รวม		2.55	1.05	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจตาม
ขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายข้อมีปัญห
ระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อที่ 9 ใช้หลักสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลมีปัญหาระดับน้อย
สำหรับข้ออื่น ๆ เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อที่ 8 เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงาน
ร่วมพิจารณาข้อมูลด้วย ข้อที่ 7 ตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่จะนำ
ไปใช้กับข้อที่ 10 ประเมินค่าข้อมูลจากหลักเกณฑ์ที่กำหนด ข้อที่ 6 คัดเลือกข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้อง
กับปัญหาอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการกำหนดทางเลือก (n = 80)

ข้อที่	ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
11	พิจารณากำหนดทางเลือกไว้หลาย ๆ ทาง เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจ	2.40	0.89	น้อย	3
12	กำหนดทางเลือกโดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ และ ผู้เกี่ยวข้อง	2.38	0.89	น้อย	4
13	มีการจัดอันดับความสำคัญของทางเลือกโดย คำนึงถึงผลดีผลเสีย	2.36	1.05	น้อย	5
14	ทบทวนและศึกษาผลกระทบของแต่ละทาง เลือกที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ	2.46	0.98	น้อย	2
15	วิเคราะห์และประเมินทางเลือกตามเกณฑ์ที่ ได้กำหนดไว้	2.48	1.03	น้อย	1
รวม		2.42	0.97	น้อย	

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจตาม
ขั้นตอนการกำหนดทางเลือก โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ย
ทยอยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อที่ 15 วิเคราะห์และประเมินทางเลือกตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
ข้อที่ 14 ทบทวนและศึกษาผลกระทบของแต่ละทางเลือกที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ข้อที่ 11 พิจารณา
กำหนดทางเลือกไว้หลาย ๆ ทาง เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ข้อที่ 12 กำหนดทางเลือกโดย
ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง และข้อที่ 13 มีการจัดอันดับความสำคัญของทางเลือกโดยคำนึง
ผลดีผลเสีย

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ($n = 80$)

ข้อที่	ขั้นตอนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
16	การเลือกทางเลือกที่ดีต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้	2.51	0.97	ปานกลาง	2
17	ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการพิจารณาทางเลือกด้วยเสมอ	2.39	1.12	น้อย	4
18	คำนึงถึงคุณภาพมากกว่าการยอมรับในการเลือกทางเลือก	2.53	1.12	ปานกลาง	1
19	เลือกทางเลือกโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าบุคคล	2.36	1.03	น้อย	5
20	เลือกทางเลือกทุกครั้งมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนนำไปปฏิบัติ	2.49	1.04	น้อย	3
รวม		2.46	1.06	น้อย	

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจตามขั้นตอนการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สำหรับรายชื่อมีปัญหาในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อที่ 18 คำนึงถึงคุณภาพมากกว่าการยอมรับในการเลือกทางเลือก ข้อที่ 16 การเลือกทางเลือกที่ดีต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ และระดับน้อย 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 20 เลือกทางเลือกทุกครั้งมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนนำไปปฏิบัติ ข้อที่ 17 ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการพิจารณาทางเลือกด้วยเสมอ และข้อที่ 9 เลือกทางเลือกโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าบุคคล

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัญหา และลำดับที่ของปัญหาของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อในขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ ($n = 80$)

ข้อที่	ขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับที่
21	วางแผนและกำหนดนโยบายในการดำเนินการตัดสินใจให้ชัดเจน	2.41	1.08	น้อย	3
22	ชี้แจงการดำเนินการตัดสินใจให้ผู้ร่วมงานได้ทราบทุกคน	2.45	0.98	น้อย	1
23	มอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานไปดำเนินการตามที่ตัดสินใจไว้	2.39	1.07	น้อย	5
24	ควบคุม ดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้	2.45	1.07	น้อย	1
25	ประเมินผลการดำเนินการตัดสินใจ เพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	2.41	1.09	น้อย	3
รวม		2.42	1.05	น้อย	

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจตามขั้นตอนการดำเนินการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับของค่าเฉลี่ยรายข้อจากมากไปหาน้อย คือ ข้อที่ 22 ชี้แจงการดำเนินการตัดสินใจให้ผู้ร่วมงานได้ทราบทุกคน และข้อที่ 24 ควบคุม ดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ ข้อที่ 21 วางแผนและกำหนดนโยบายในการดำเนินการตัดสินใจให้ชัดเจน และข้อที่ 25 ประเมินผลการดำเนินการตัดสินใจเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และข้อที่ 23 มอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานไปดำเนินการตามที่ตัดสินใจไว้

๗๗
๖๗๑.๖
๗๔๔๘ ๐
๘๖๔๗

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

00197574

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

4.1 เปรียบเทียบสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ($n = 80$)

ตำแหน่ง	$\bar{x}$	S.D.	t
ศึกษานิเทศก์	3.61	0.53	- 2.54 *
ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์	3.96	0.68	

* มีค่านัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจโดยรวมทุกขั้นตอนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ช่วยศึกษานิเทศก์มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจสูงกว่าศึกษานิเทศก์

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ($n = 80$)

เพศ	$\bar{x}$	S.D.	t
ชาย	3.91	0.63	- 2.18 *
หญิง	3.61	0.59	

* มีค่านัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจโดยรวมทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารที่เป็นเพศชายมีสภาพของกระบวนการตัดสินใจสูงกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของสภาพของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ($n = 80$)

วุฒิการศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	t
ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	3.71	0.58	0.95
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	3.85	0.67	

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า
กับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีสภาพของกระบวนการ ตัดสินใจโดยรวมทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสภาพของกระบวนการตัดสินใจของ
ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่จบสาขาการ
ศึกษาต่างกัน 3 กลุ่มคือ ไม่จบ จบปริญญาตรี และจบปริญญาโท
ด้านการบริหาร ($n = 80$)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
จบสาขาการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.748	2	0.374	0.965
	ภายในกลุ่ม	29.856	77	0.388	

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ที่จบสาขาการศึกษาต่างกัน คือ ไม่จบ
วิชาเอกหรือวิชาโทสาขาการบริหารหรือบริหารศึกษา และจบปริญญาตรีวิชาเอกหรือวิชาโทด้าน
การบริหาร / บริหารการศึกษา และปริญญาโทสาขาการบริหาร / บริหารการศึกษา มีสภาพของ
กระบวนการตัดสินใจโดยรวมทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตามสภาพของกระบวนการตัดสินใจของ
ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ใน
การบริหารงานต่างกัน 3 กลุ่มคือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี
($n = 80$)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ประสบการณ์ใน การบริหารงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.129	2	6.427	0.162
	ภายในกลุ่ม	30.476	77	0.396	

จากตารางที่ 17 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
ต่างกัน คือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจโดยรวม
ทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน

4.2 เปรียบเทียบปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาใน
สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และ
ประสบการณ์ในการบริหารงาน

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของปัญหาของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง ($n = 80$)

ตำแหน่ง	$\bar{x}$	S.D.	t
ศึกษานิเทศก์	2.64	0.86	- 2.18 *
ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์	2.28	0.81	

*มีค่านัยสำคัญที่ .05

จากตารางที่ 18 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษามีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจ
โดยรวมทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยศึกษานิเทศก์มีปัญหา
ของกระบวนการตัดสินใจสูงกว่าผู้ช่วยศึกษานิเทศก์

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของปัญหาของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ($n = 80$)

เพศ	$\bar{x}$	S.D.	t
ชาย	2.43	0.75	0.86
หญิง	2.54	0.75	

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาที่เป็นเพศชายกับเพศหญิง มีปัญหาของ
กระบวนการตัดสินใจโดยรวมทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติทดสอบทีของปัญหาของ
กระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา ($n = 80$)

วุฒิการศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	t
ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	2.54	0.77	0.92
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	2.39	0.72	

จากตารางที่ 20 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่า
กับปริญญาโทหรือสูงกว่า มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจโดยรวมทุกขั้นตอนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของ
ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่จบสาขา
การศึกษาต่างกัน 3 กลุ่มคือ ไม่จบ จบปริญญาตรี และจบปริญญาโท
ด้านการบริหาร (n = 80)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
จบสาขาการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.906	2	1.453	2.715
	ภายในกลุ่ม	41.206	77	0.535	

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ที่จบสาขาการศึกษาต่างกัน คือ ไม่จบ
วิชาเอกหรือวิชาโท สาขาการบริหารการศึกษาหรือบริหารการศึกษา และจบปริญญาตรีวิชาเอกหรือ
วิชาโทด้านการบริหาร / บริหารการศึกษา และปริญญาโทสาขาการบริหาร / บริหารการศึกษา มี
ปัญหาของกระบวนการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตามปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของ
ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์
ในการบริหารงานต่างกัน 3 กลุ่มคือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี
(n = 80)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ประสบการณ์ใน การบริหารงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.469	2	0.235	0.414
	ภายในกลุ่ม	43.642	77	0.567	

จากตารางที่ 22 แสดงว่า ผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน
ต่างกัน คือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจไม่
แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา และเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ใน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจ จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน ผู้วิจัยได้สรุปผลและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาใน 50 สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร โดยสุ่มอย่างง่ายจากประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารฝ่ายการศึกษา

จำนวน 80 คน ซึ่งเป็นจำนวนตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่าตามแนวของ ลิเคิร์ท (Best and Kahn 1993 : 246 - 250) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของกระบวนการในการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร เพื่อสำรวจระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาใน 5 ขั้นตอน คือ การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหา การประเมินค่าข้อมูลข่าวสาร การกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ให้ประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพอสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งศึกษาธิการเขตจำนวนมากกว่าผู้ช่วยศึกษาธิการเขต เป็นเพศชายจำนวนมากกว่าเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่าจำนวนมากกว่าปริญญาโทหรือสูงกว่า มีผู้ไม่จบวิชาเอกหรือโทสาขาการบริหารหรือบริหารการศึกษา จำนวนมากกว่าผู้ที่จบด้านการบริหารหรือบริหารการศึกษา และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารจำนวนมากกว่า 10 ปี

2. สภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจ

2.1 ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานกรุงเทพมหานคร มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก แต่มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย

2.2 ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจแตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจแตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

2.6 ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่จบสาขาการศึกษาต่างกัน มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

2.7 ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีสภาพของกระบวนการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

2.8 ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีปัญหาของกระบวนการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอนพบว่า ปฏิบัติตามขั้นตอนการหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหามากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารทุกคนมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานในฝ่ายการศึกษา ตลอดจนเข้าใจถึงความสำคัญของกระบวนการตัดสินใจเป็นอย่างดีและยังสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งความรู้ความเข้าใจที่ผู้บริหารมีอยู่เป็นเพราะได้รับการพัฒนาอยู่เสมอโดยเฉพาะ ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารระดับต้นทุกคน ซึ่งกรุงเทพมหานครได้มีโครงการ อบรมนี้ไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานครมาตั้งแต่ พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา และยังมีการจัดสรรงบประมาณให้ มีการอบรมปีละ 2 รุ่นทุกปี (สำนักงานการศึกษา 2537 : 17) นอกจากนี้ยังมีโครงการสัมมนาผู้บริหารในแต่ละสำนักงานเขตเป็นประจำทุกปี เพื่อที่จะได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ ๆ การอบรมและการสัมมนาทำให้ผู้บริหารได้รับความรู้และประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติในกระบวนการตัดสินใจในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันปัญหาของกระบวนการตัดสินใจในภาพรวม และแต่ละขั้นตอนอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอนพบว่า การหาข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหา

และการประเมินค่าข้อมูลข่าวสารมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีปัญหาในเรื่องการค้นหาข้อมูล ข่าวสารสารสนเทศจากคอมพิวเตอร์ ซึ่งการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริหารงานในปัจจุบันได้รับความนิยมมาก ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ภูววรรณ (2533 : บทคัดย่อ) เรื่อง การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการบริหารงานพบว่า มีปัญหาด้านบุคลากรที่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอและปริมาณเครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนโปรแกรมที่ใช้งานมีน้อย แต่อย่างไรก็ตามทางกรุงเทพมหานครได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูล จึงได้จัดตั้งศูนย์สารสนเทศของสำนักงานการศึกษาขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูลทางการศึกษาของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร (มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร 2537 : 23) และพบว่า ปฏิบัติตามขั้นตอนการประเมินค่าข้อมูลข่าวสารน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารไม่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องของหลักการทางสถิติที่ดีพอ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการในทางสถิติ โดยที่ผู้วิเคราะห์ขาดความรู้ความเข้าใจแล้ว ก็อาจทำให้ข้อมูลที่ได้รับผิดพลาดได้ ดังที่ อนันต์ เกตุวงศ์ (2534 : 164) ได้กล่าวว่า การประเมินข้อมูลผู้ประเมินต้องมีความรู้พอสมควรเพราะหากอ่านข้อมูลผิดพลาดก็จะเกิดผลเสียตามมาได้ เพราะการตัดสินใจจะต้องอาศัยข้อมูลมาประกอบการพิจารณาเสมอ แต่ทางสำนักงานการศึกษาได้เห็นปัญหานี้แล้ว จึงได้จัดโครงการอบรมบุคลากรการวิจัยขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการเตรียมบุคลากรที่มีความรู้ด้านสถิติและการวิจัยให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาในการช่วยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้หลักการทางสถิติที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น และพบว่าปัญหาตามขั้นตอนการกำหนดทางเลือก การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และการดำเนินการตัดสินใจน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดทางเลือกจะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด เพื่อที่จะให้ได้ทางเลือกที่มีทางเป็นไปได้ และทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อนันต์ เกตุวงศ์ (2534 : 146) ว่าทางเลือกที่กำหนดจะมีมากหรือน้อยขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ผู้กำหนดทางเลือกไม่ค่อยมีความรู้ความสามารถ หรือไม่มีเจตจำนงที่จะหาทางเลือกให้มาก ๆ หรือผู้เกี่ยวข้องไม่มีทักษะและความรู้ก็ย่อมมีผลกระทบต่อการกำหนดทางเลือก ทำให้ได้เลือกทางที่ไม่มีคุณภาพ และผู้บริหารสั่งการหรือมอบหมายงานไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสับสนไม่เข้าใจไม่สามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2536 : 201) ได้กล่าวไว้ว่าเทคนิคที่เกี่ยวกับการควบคุมงานอย่างกว้าง ๆ นี้ ผู้บริหารจะยังมีข้อมูลย้อนกลับ ที่จะใช้ควบคุมงานได้ดีด้วย นอกจากนี้อาจจะใช้วิธีให้ผู้ปฏิบัติงานรายงานผลให้ทราบเพื่อจะได้ทราบถึงการปฏิบัติว่าสำเร็จลงตามเป้าหมายหรือไม่

2. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา ในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ระหว่างตำแหน่ง พบว่า ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ตัดสินใจได้ดีและมีปัญหาน้อยกว่าศึกษานิเทศก์ เพราะผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ไม่ได้เป็นผู้บริหารโดยตรง ดังนั้น ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ก็ใช้กระบวนการตัดสินใจ แต่ไม่กังวลใจทำให้มีการตัดสินใจได้ดีกว่า และมีปัญหาน้อยกว่าศึกษานิเทศก์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คศึกษานิเทศก์เป็นผู้บริหารโดยตรง จึงปฏิบัติตามกระบวนการของการตัดสินใจ ทำให้ศึกษานิเทศก์มีสภาพในการตัดสินใจที่ไม่ค่อยดี ปัญหาจึงเกิดขึ้น

2.2 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ พบว่า ชายตัดสินใจได้ดีกว่าหญิง เพราะชายมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการติดตามงานอย่างใกล้ชิด และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน จึงทำให้ชายมีการตัดสินใจได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงเพชร วัชรอยู่ (2536 : 43) ที่พบว่า บทบาทการบริหารงานระหว่างผู้บริหารการศึกษาชายและหญิงมีความแตกต่างในรายละเอียดมาก เช่น ความเป็นประชาธิปไตย และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชน เป็นต้น แต่ชายและหญิงมีปัญหาในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน เพราะชายและหญิงมีความรู้ความสามารถประสบการณ์ ตลอดจนเทคนิคและทักษะในการใช้กระบวนการในการตัดสินใจมาบริหารงานในฝ่ายการศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารหญิงในโรงเรียนมัธยมของรัฐมีคุณลักษณะและความสามารถสูงในการบริหารงานทำให้การบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จได้โดยง่าย ซึ่งการที่สามารถประสบความสำเร็จในการบริหารงานได้นั้น ย่อมต้องใช้กระบวนการในการตัดสินใจมาเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ หรือการบริหารงาน

2.3 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ระหว่างวุฒิการศึกษา จบสาขาการศึกษาและประสบการณ์ในการบริหารงาน พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือต่ำกว่า และปริญญาโทหรือสูงกว่า จบสาขาการศึกษา คือ จบปริญญาตรีวิชาเอกหรือวิชาโท ด้านการบริหารหรือบริหารการศึกษา และปริญญาโทสาขาการบริหารหรือบริหารการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงานคือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ไม่มีผลต่อสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา เพราะผู้บริหารมีความรู้ได้รับการอบรมหลักสูตรที่เตรียมความพร้อมให้กับผู้ที่เข้าสู่ตำแหน่งทางการบริหารก่อนที่จะดำรงตำแหน่งทางการบริหารจริง และเมื่อเข้าสู่ตำแหน่งแล้ว

ก็มีการอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้อยู่โดยมิได้ขาด เช่น โครงการอบรมสัมมนาในแต่ละสำนักงานเขต เป็นต้น นอกจากนี้ทางกรุงเทพมหานครได้จัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มยุทธศาสตร์ทางการบริหารให้แก่ผู้บริหารทุกคนเช่นกัน โดยทำเป็นโครงการที่ดำเนินการปีละครั้ง (สำนักงานศึกษา 2537 : 17) จึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้บริหารทุกคน ทั้งที่มีประสบการณ์มากและประสบการณ์น้อยมีความสามารถในการใช้กระบวนการในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานศึกษาควรจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจตามทฤษฎีต่าง ๆ ให้กับผู้บริหารฝ่ายบริหารทุกคน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจโดยใช้กระบวนการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. สำนักงานศึกษาควรศึกษารายละเอียดของปัญหาการใช้กระบวนการในการตัดสินใจ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้บริหาร ให้สามารถใช้กระบวนการตัดสินใจในการบริหารงานได้โดยปราศจากปัญหาหรือประสบกับปัญหาน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการบริหารงาน
2. ควรศึกษาความพึงพอใจในบทบาทภาระงานของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา
3. ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจตามกระบวนการกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจตามกระบวนการของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา
4. ควรมีการติดตามประเมินผลการฝึกอบรมศึกษานิเทศก์และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ โดยใช้ผู้ประเมินกลางและสอบถามความคิดเห็นของผู้รับบริการ (ครูและผู้บริหารสถานศึกษา)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา ภู่วรรณ. การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- กิติมาพร ชูโชติ. "ภาวะผู้นำ," วารสารเกษมบัณฑิต. 2, 1 (2544) : 42.
- เกริก วัยครามนท์. เอกสารการสอนองค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2544.
- _____. เอกสารการสอนระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการและระบบสารสนเทศเพื่อการ
บริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา, 2545.
- ไกรรัฐ สว่างเดือน. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน
วัดราษฎร์ธรรมาารม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2545.
- กรุงเทพมหานคร, สำนักการศึกษา. คำสั่งที่ 1343/2538 เรื่องการให้ข้าราชการเข้ารับการอบรม
บุคลากรการวิจัย ลงวันที่ 11 เมษายน 2538. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ, 2538.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ฝ่ายแผนงาน, 2539.
- _____. ประมวลกฎหมายและระเบียบในการปฏิบัติงานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ
: กองวิชาการ, 2542.
- _____. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2543.
- _____. รายงานสถิติการศึกษาที่สำคัญ ปีการศึกษา 2545. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานสารสนเทศ
การศึกษา ฝ่ายแผนงาน กองวิชาการ, 2546.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545.
- คณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. มาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง แก้ไข
เพิ่มเติมครั้งที่ 1/38 เมื่อวันที่ 30 มี.ค. 2538. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการกรุงเทพมหานคร, 2538.

ไทย ทิพย์สุวรรณกุล. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของหัวหน้าภาควิชาใน
คณะครุศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2534.

ธงชัย ลั่นดวงษ์. องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2536.

ธีระศักดิ์ กำปรรณารักษ์. "จิตวิทยาการบริหารยุคใหม่," วารสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
20, 9 (2540) : 12 - 15.

บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. "การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วน
ประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง," ในเอกสาร การวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. 3, 1 (กรกฎาคม 2535) : 22 - 25.

บุญมา กัมปนาทพงษ์. การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมของรัฐ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ปราชญา กล้าผจญ และคณะ. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, (2541).

ประชุม รอดประเสริฐ. นโยบายและการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เนติกุลการพิมพ์, 2535.

ประสิทธิ์ ปริญญา. วิธีการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2539.

พยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2538.

พงษ์เพชร วัชรอยู่. ลักษณะบทบาทที่สัมพันธ์กับการให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้า
ภาควิชาที่เป็นสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
ดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2536.

ไพโรจน์ โตเทศ. "ผู้บริหารกับการรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร ภูมิคุ้มกันที่ยั่งยืนในยุคโลกาภิวัตน์,"
วารสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 26, 1 (2545) : 20 - 22.

ภาวนา วงษ์วาท. การตัดสินใจแบบให้มีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชา. หลักและระบบบริหารการศึกษา.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2538.

- มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร. "นวัตกรรมในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร," วารสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 17, 5 (2537) : 23.
- มัย สุขเยี่ยม. "การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา : SBM," วารสารวิชาการ ครุปริทัศน์. 5, 1 (2546) : 76 - 83.
- ระวีง ลีวิชัย. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ราชภัฏบรณะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2545.
- ราชน มีศรี. (2545). "การเรียนรู้ตามสภาพจริง...เพื่อพัฒนาการคิด". วารสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีที่ 25 ฉบับที่ 12 : 4 - 11
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. "การบริหารความขัดแย้ง," วารสารการจัดการสมัยใหม่. 1, 1 (2546) : 15 - 25.
- รัชนีวรรณ ช่างวงศ์. การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2542.
- เจิรัช หมื่นชนะ. "จิตวิทยาอัตถิภาวนิยม กับการบริหารศูนย์ให้การศึกษา" วารสารวิชาการ ครุปริทัศน์. 5, 1 (2546) : 84 - 91.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.
- _____. สถิติวิทยาทางการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2540.
- วิระพงษ์ ไชยรา. การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.
- วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ และคณะ. "ทำอย่างไรเมื่อโรงเรียนต้องบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน," วารสาร การศึกษา กรุงเทพมหานคร. 27, 4 (2547) : 3 - 9.
- วันชัย บุญทอง. แบบการตัดสินใจของศึกษานิเทศก์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.
- วันทนีย์ เรืองทรัพย์. ศึกษาสภาพและปัญหาการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2540.
- วุฒิชัย จ้านง. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.

- ศิริอร ชันธน์ดี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์, 2534.
- สมยศ นาวิการ. การตัดสินใจของผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2539.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. "การประกันคุณภาพการศึกษา," วารสารวิชาการ. (เมษายน - กันยายน 2541) : 19 - 28.
- สายหยุด จำปาทอง. เอกสารการสอนการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2545. (อัดสำเนา)
- สุธี กิตติกุล. การศึกษาการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา, 2532.
- สุนันทา เลานันท์. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2542.
- อนันต์ เกตุวงศ์. หลักและเทคนิคการวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- อมร เลือคำ. "การบริหารเวลา," สยามรัฐ. (3 ธันวาคม 2546) : 7.
- อารี พันธุ์มี. "จากการสอนสู่การจุดประกายความใฝ่รู้," วารสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 26, 1 (2545) : 15.
- อัญชลี โพธิ์ทอง และคณะ. หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- Anderson, Carl R. Management : Skills, Funct, and Organization Performance. 2nd ed. Boston : Allyn and Bacon, 1988.
- Arbib, M.A. The Metaphorical Brain 2 : Neural Networks and Beyond. New York : Wiley - Interscience, 1989.
- Best, John W. and James V. Kahn. Research in Education. 7th ed. Boston : Allyn and Bacon, 1993.
- Bovee, Courland M. et. al. Management. International Edition. New York, U.S.A.: McGraw-Hill Book Co., 1993.
- Cobelli, Janet Formicola. "Administrative Decisionmaking Styles in Higher Education," Dissertation Abstracts International 50, 5 (november 1989) : 1226 - A.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 5th ed. New York : N.Y. : Harper Collins Publishers, 1990.

- Hoy, Wayne K. and Cecil G. Miskel. **Educational Administration : Theory Research and Practice**. 3rd ed. New York : N.Y. : Random House, 1987.
- Greene, James Clinton. "A Study of Principals ' Perception of The Involvement in Decision – making Processes Its Effect on Their Job Performance," **Dissertation Abstracts International**. 53, 4 (October 1992) : 1003 – A.
- Koontz, Harold, and Heinz Weihrich. **Management**. 9th ed. Singapore : McGraw – Hill Book Co., 1988.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational and Psychological Measurement**. 30 ,3 (Autumn 1970) : 608.
- Lundquist, Margaret Boyian. "An Analysis of the Decision – making Process among Selected Suburban Chicago High School Principals and Selected Middle Management Executives," **Dissertation Abstracts International**. 42, 10 (1982) : 4231– A.
- Mann, Dale. **Policy Decision – Making in Education : An Introduction to calculation and control** New York. Teachers College press Columbia University, 1975.
- Mariga, Norusis. SPSS Inc. North Michigan Avenue Chicqago : IL. 60611, 1996.
- Renold, L.J. **Successful Site-based Management : A Practical Guide**. (revised ed.) California : Corwin Press Inc. 1997.
- Robbins, Stephen P. **The Administrative Process**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, 1976.
- _____. **Organizational Behavior : Concepts, Controversies, and Applications**. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall International, 1986.
- Simon, Herbert A. **The New Science of Management Decision**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1977.
- _____. **Model of Man**. New York, N.Y. : John Wiley and Sons, 1976.
- Smith, David Eugene. "An Analysis of the Decision – making Process used by Washington Public School Superintendents in Resolving Conflicts associated with the Home Schooling Law," **Dissertation Abstracts International**. 50, 8 (February 1990) : 2340 – A.

Stoner, James A. F. *Management*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, 1978.

Wehrich, Heinz and Koontz, Harold. *Management : A Global Perspective*. 10 th ed.
New York : McGraw - Hill Book Co., 1993.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. นางสาวอัปสร	พกุลานนท์	ศึกษานิเทศก์ 8 หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา
2. นายไพโรจน์	โตเทศ	ศึกษาธิการเขต 7 สำนักงานเขตบางขุนเทียน
3. นายธีรยุทธ	เหล่าพาณิชย์	นักวิชาการศึกษา 7 ๑ กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา
4. นางศิริวรรณ	จันทร์กะหื้อ	นักวิชาการศึกษา 7 ๑ กองวิชาการ สำนักงานการศึกษา
5. นางสาวมนทิรา	สังขะรมย์	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ 6 โรงเรียนวัดจักรวรรดิ
สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์

ที่ ศธ บส.0564.07/1/45

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวอัสพร พุกตานนท์ ศึกษาพิเศษ 8

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางวัลลภา จันทา ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการเขตสัมพันธวงศ์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาลักษณะและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ทิวดี	มณีโชติ	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ฉิมบริบูรณ์	กรรมการ
3. นายไพรัช	อรรถกามานนท์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐาจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/45

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายไพโรจน์ โตเทศ ศึกษาธิการเขตบางขุนเทียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางวัลลภา จันทา ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการเขตสัมพันธวงศ์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.พิวัฒน์	มณีโชติ	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการ
3. นายไพรัช	อรรถกมานนท์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/45

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิรยุรจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายธีระยุทธ เหล่าพานิช นักวิชาการศึกษา 7ว.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางวัลลภา จันทา ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษานิเทศก์เขตสัมพันธวงศ์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.พิวัฒน์	มณีโชติ	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการ
3. นายไพรัช	อรรถกามาพันธ์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ เศรษฐจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/45

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางศิริวรรณ จันทน์กะพ้อ นักวิชาการการศึกษา 7ว.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางวัลลภา จันทา ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการเขตสัมพันธวงศ์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.พิวัตร	มณีโชติ	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการ
3. นายไพรัช	อรรถกามานนท์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.07/1/45

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

20 มกราคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวมนทิรา สังขระมย์ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดจักรวรรดิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางวัลลภา จันทา ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการเขตลุ่มพื่นวงศ์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "การศึกษาศาสนภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.พิวัฒน์	มณีโชติ	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลิ้มบริบูรณ์	กรรมการ
3. นายไพรัช	อรรถกามานนท์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ
ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณ
อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศรายุทธ เศรษฐขจร)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
(การบริหารการศึกษา)

โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

ที่ ศธ บส.0564.11.1/5

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

29 มกราคม 2547

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามในหน่วยงานของท่าน

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นางวัลลภา จันทา ตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการเขตสัมพันธวงศ์ ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.ทิวต์	มณีโชติ	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรณ์	ลัมบริบูรณ์	กรรมการ
3. นายไพรัช	อรรถกามานนท์	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือมายังท่าน ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม ในหน่วยงานของท่าน เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สรายุทธ์ เศรษฐจักร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ 0-2890-2000 ต่อ 521

โทรสาร 0-2890-2000 ต่อ 521

บันทึกข้อความ

76

ส่วนราชการ สำนักการศึกษา (กองวิชาการ โทร. ๐ ๒๔๓๗ ๒๐๔๗ โทรสาร ๐ ๒๔๓๗ ๒๐๔๗)

ที่ กท/๐๘๐๖ ๑๖๖๖ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการเขต

ด้วย บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้มีหนังสือที่ สท ๐๕๖๔ .๑๑.๑/๕ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๗ ขออนุญาตให้ นางวัลลภา จันทา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหาร การศึกษา เก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการ คัดเลือกของฝ่ายบริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ” โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้ แบบสอบถามกับศึกษาธิการเขตและผู้ช่วยศึกษาธิการเขต รายละเอียดผู้วิจัยจะประสานบุคคลดังกล่าวเป็น การภายในเอง

สำนักการศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การวิจัยนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหาร ของฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต สมควรอนุญาต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต และแจ้งข้าราชการดังกล่าวให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ต่อไป
ด้วย จักขอบคุนยิ่ง

(นายไพรัช อรรถกมานนท์)

รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
บริหารราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานศึกษา

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง
การศึกษาสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา
ในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้รวบรวมข้อมูลสภาพและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของ
ศึกษาธิการเขตและผู้ช่วยศึกษาธิการเขต ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปวิเคราะห์ใน
ภาพรวมไม่วิเคราะห์แยกรายบุคคล ฉะนั้น การตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะไม่กระทบใด ๆ
ต่อผู้ตอบและหน่วยงานของท่าน ตรงกันข้ามข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทุกระดับที่
จะนำไปกำหนดนโยบาย และวางแผนในการพัฒนาผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต
กรุงเทพมหานคร ดังนั้น ขอความกรุณาท่านตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง และ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

2. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติ และปัญหาของกระบวนการตัดสินใจของ
ผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร

ขอบคุณที่ท่านกรุณาตอบคำถามทุกข้ออย่างตั้งใจอีกครั้ง

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจงในการตอบ โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง

☐ ศึกษาธิการเขต

☐ ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต

2. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

3. ประสบการณ์ในการบริหารงาน

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5 - 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปี

4. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า

☐ ปริญญาโทหรือสูงกว่า

5. จบสาขาการศึกษาด้านการบริหารหรือบริหารการศึกษาเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทหรือไม่

☐ ไม่จบ วิชาเอกหรือวิชาโท สาขาการบริหารหรือบริหารการศึกษา

☐ จบ ระดับ (กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ของทุกระดับที่จบด้านการบริหารหรือบริหารการศึกษา)

☐ ปริญญาตรี วิชาเอกหรือวิชาโทด้านการบริหาร/บริหารการศึกษา

☐ ปริญญาโท สาขาการบริหาร/บริหารการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติ และปัญหาของกระบวนการตัดสินใจ ของผู้บริหารฝ่ายการศึกษา

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้ เป็นการสอบถามระดับการปฏิบัติและปัญหาของกระบวนการตัดสินใจ
ใน 5 ขั้นตอน ของผู้บริหารฝ่ายการศึกษาในสำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร

โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติและระดับ
ปัญหาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งระดับต่าง ๆ มีความหมาย ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ

ระดับ 5	หมายถึง	ปฏิบัติมากเป็นปกติวิสัยในการตัดสินใจ
ระดับ 4	หมายถึง	ปฏิบัติค่อนข้างมากในการตัดสินใจ
ระดับ 3	หมายถึง	ปฏิบัติพอประมาณในการตัดสินใจ
ระดับ 2	หมายถึง	ปฏิบัติบ้างในการตัดสินใจ
ระดับ 1	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยมากและรวมไปถึงการไม่ปฏิบัติในการตัดสินใจ

ระดับปัญหา

ระดับ 5	หมายถึง	มีปัญหามาก
ระดับ 4	หมายถึง	มีปัญหามากแต่ไม่เป็นปัญหาทุกครั้ง
ระดับ 3	หมายถึง	มีปัญหาพอประมาณ
ระดับ 2	หมายถึง	มีปัญหาล็กน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยมาก

[illegible]

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางวัลลภา จันทา
เกิดวันที่	18 กรกฎาคม 2497
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลศิริราช แขวงบางกอกน้อย เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ฯ
ที่อยู่ปัจจุบัน	32 / 16 หมู่ 3 ซอยอัสสัมชัญ 2 ถนนทางเข้าหมู่บ้านเศรษฐกิจ แขวงบางไผ่ เขตบางแค กรุงเทพฯ ฯ
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา 6 (ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์)
สถานที่ทำงาน	ฝ่ายการศึกษา สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2528 ครุศาสตรบัณฑิต (การแนะแนว) วิทยาลัยครูธนบุรี
ผลงานทางวิชาการ	- รายงานการอ่านภาษาไทยและการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร - รายงานการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 ปีการศึกษา 2539 “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทักษะภาษาไทย กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 4 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” - แบบฝึกหัดเตรียมความพร้อมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พร้อมคู่มือ